"ይህንንም አንብቢው" አላት፤ አጠርና ዳጎስ ያለ መጽሐፍ እየሰጣት፡፡ በመጨረሻ አንዲት ብጣሽ ወረቀት አውጥቶ "እንኳን ደስ ያለሽ ተመልምለሻል" አላት፡፡ አልገባትም መደናገሯ ገብቶታል "የኢሕአፓ የወጣት ሊግ አባል ለመሆን ብቁ ሆነሽ በመገኘትሽ ተመልምለሻል" አላት፡፡ እንዴት አድርጋ አንገቱ ላይ እንደተጠመጠችበት ስታስበው ሁልጊዜም ይደንቃታል፡፡

"እንደዕንቁ ተጠንቅቀሽ ያገኘት አንብበሽ በቃልሽ መያዝሽን እርግጠኛ ስትሆኚ ቀዳደሽ ጣያት፡፡ ቀጠሮ አክባሪ መሆንሽን አውቃለሁ፤ በሰዓቱ ድረሽ" አላት፡፡ የአንተነህ ኮስተር ማለትና የነገሩም ጠበቅ ማለት ልቧን ረበሸባት፤ ትንሿን ወረቀት በጥንቃቄ ጃኬቷ ኪስ ውስጥ ከተተች፡፡

"አሁን መውጣት እንችላለን" አላት ደግሞ ለስንብት እየሳማት፡፡ አንገት ላንገት ተቃቅፈው ከአፓርትመንቱ ወረዱና አስፋልቱን አቋርጠው በትምህርት ሚኒስትር በር ላይ አልፈው የተለመደው ቦታ ድረስ ሸኛት። ታክሲው እስከሚንቀሳቀስ ጠብቆ እጁን አውለበለበላት፤ አጸፋውን መለሰችለት። ታክሲው ከዕይታው እስከሚሰወር ድረስ በዐይኖቹ ተከተለው።

* * * *

ግቢው የተወረረ ይመስላል፤ የበላይሁን እናትና የፍሬሕይወት እናት ነጠላቸውን ዘቅዘቅ አድርገው ከወጡ በቶሎ እንደማይመለሱ የታወቀ ነው። አዘውትረው አይወጡም እንጂ አንድ ቀን ተሳክቶላቸው ሲወጡ እንደሚቆዩ ሁሉም ይገባቸዋል።

"ሚሚ! ግቢውን እያጸመጥሽ" ብለዋት ሲወጡ ከምታነበው ወረቀት ላይ አንገቷን ሳታቀና ነው "እሺ" ያለቻቸው።

ለነሚሚ "ጎሕ" ማለት ተወዳጅ የጊዜው መጽሔት ነው። ጎሕን አግኝቶ ሳያነብ የሚያስቀምጥ ማን አለ? ጥቂት ከቆየ እንደሚወሰድና ላይመለስም እንደሚችል ስለሚገመት እጅ ከገባ ማንበብ ነው። በጎሕ መጽሔት ላይ ምን የማይወጣ ነገር አለ? ምን የማይተነተን የፖለቲካ ጉዳይ አለ? ትረካዎቹና ልቦለዶቹ

ልብን ይነካሉ፤ ግጥሞቹ ስሜት ይቀሰቅሳሉ፤ ትንታኔዎቹ ዕውቀት ያስጨብጣሉ። ብቻ እነሚሚ ጎሕ የወቅቱ የሕዝብ የልብ ትርታ የሚደመጥበት መጽሔት መሆኑን የማያምን አለ ብለው መገመት በጭራሽ የማያስቡት ነገር ነው።

ሚሚ ደግሞ ለስነጽሑፍ ያላት ስሜት ልዩ ነው፤ ማንበብ ብቻ ሳይሆን መጻፍም ትሞክራለች። እንዲያውም ለጎሕ ከላከቻቸው ጽሑፎቿ ውስጥ ሁለት ግጥሞች ወጥተውላት አንድ ሰሞን ፍንድቅድቅ ብላ ነበር። እነዛን መጽሔቶች እንዳይጠፉባት በጥንቃቄ አስቀምጣቸዋለች።

ሚሚ አንዴ ማንበብ ከጀመረች መቆም አትወድም፤ ለብዙ ሰዓታት ተቀምጣ የማንበብ ችሎታዋ ከፍተኛ ነው።አሁንም ማንበብ ከጀመረች ሰዓታት አልፈዋል። ትከሻዋንና ወገቧን ሲያማት ተነሳችና መንጎራደድ ጀመረች፤ ስትንጎራደድ የዕንቁላል ቅርጽ ባለው የብፌ መስታወት ውስጥ ራሷን ተመለከተች። ቤት ውስጥ የምትታወቅበት የሚሚ ሌላው ባህሪ በመስታወት ራሷን መመልከት ነው። መስታወት ከያዘች በፍጹም አታስቀምጥም፤ በዚህ ሁልጊዜ ከቃለአብ ጋር እንደተጨቃጨቁ ናቸው።

ሚሚ የቃለብን ጭቅጭቅ በጣም ትወደዋለች። ትዝ ሲላት ፈገግ አለች "እኔኮ መልክ እንዳለው ሰው ራስሽን ማየት መውደድሽ ነው የሚገርመኝ? አሁን ምንሽ ይታያል?" ይላታል መኝታ ቤታቸው ውስጥ ያለችውን ትንሽ መስታወት አልለቅ ስትለው።

ሚሚ ሁሉ ነገር ተመጥኖ የተሰጣት የምትመስል ነች። ትናንሽ ዓይኖቿ ስትስቅ የሚጠፉ፣ አፍንጫዋ "የሽምብራ አፍንጫ" የምትባል ዓይነት አጭር፣ ከንፈሮቿ ምግብ ለመጉረስ እንኳ የሚጠቡ የሚመስሉ፣ ጥርሶቿ ምስር የሚያካክሉ ናቸው። ግን የደስ ደስ ያላት ሁልጊዜ ታይታ የማትጠገብ አሻንጉሊት የመሰለች ናት ።

"ስምሽ ሚሚ ሆኖ የቀረው እኮ የማታድጊና ትንሽ በመሆንሽ ነው" ይላታል ቃለአብ። ሚሚና ቃለአብ በጣም ይዋደዳሉ። ገና

አብዮቱ፡ በተጀመረበት ሰሞን አንድ ቀን ለሰላማዊ ሰልፍ አብረው ሄደው የሆነውን ስታስታውስ ሁሌም እንባዋ ይመጣባታል።

ያን ዕለት የነበረውን ሰላማዊ ሰልፍ መቼም ቢሆን አትረሳውም። ሚሚ ገና ትንሽ ስለሆነች ቃለአብ እንዳትሄድ ብዙ ለምኗት ነበር። ግን "እምቢ" አለችው። መንገድ ከደረሱም በኋላ እንድትመለስ ቢጠይቃት "አንተም የማትቀር ካልሆነ አላደርገውም" አለችው። እርሱ ደግሞ መቅረት በፍጹም አልፈለገም። ስለዚህ አብረው ሄዱ።

ሰላማዊ ሰልፉ የተካሄደው ባምቢስ አካባቢ ነበር፤ ሰልፉ ብዙም ሳይገፋ፤ ገና የተወሰኑ መፈክሮች እንደተሙሁ ነበር ፈጥኖ ደራሽ ወታደሮች አካባቢያቸውን ያጥለቀለቁት። አካባቢው ትርምስምሱ ወጣ፤ ወታደሮቹ አጠገባቸው ያገኙትን ሁሉ በሰደፍና በእርግጫ አጣደፉት። ሚሚና ቃለአብ ጎን ለጎን ነበሩ፤ ድንገት አጠገቧ ስታጣው ዞር አለች። ቃለአብን ወድቆ አየችው፤ ከጆሮው አካባቢ ደም ተመለከተች፤ ሮጣ አጠገቡ ስትድርስ አንድ ወታደር "ተመለሽ" ብሎ ጮኸባት። የወታደሩን ጩኸት ከምንም አልቆጠረችውም ወንድሟን ማንሳት ነበረባት። ቃለአብን ሊያነሳ የሞከረውን አንድ ወጣት በሰደፍ ሲመቱትና ሲረጋግጡት እያየች አልቆመችም። እንደምንም አጠገቡ ደርሳ ገና "ቃለ..." ብላ ስሙን ጠርታ ሳትጨርስ ያረፈባት ዱላ ራሷን አሳታት። ከዛ በኋላ ምን እንደተፈጠረ አላወቀችም።

ራሷን ስታውቅ ቃለአብ የተኛችበት አልጋ አጠገብ ተንበርክኮ እንባው በጉንጮቹ እየወረደ ተመለከተችው። ለማስታወስ ሞከረች፤ ማስታወስ የቻለችው ቃለአብ ወድቆ ማየቷን ብቻ ነው።

"የት ነው ያለነው ቃል? ምን ሆኜ ነበር?..." እያለች ጠየቀችው። መልስ አልሰጣትም፤ የሚሆነው ጠፍቶበት እንዴት አድርጎ እንዳቀፋት ስንት ጊዜ መሬቱን እንደሳመ ስትመለከት የበለጠ ግራ ገባት። ጆሮው አካባቢ በቁስል ማሸጊያ ታሽጓል፣ ግንባሩ አካባቢም ተጋግጧል።

"እስኪ ለመነሳት ሞክሪ ሚሚ" አላት ደግሞ።

ለመነሳት ስትሞክር ደረቷና ጀርባዋ አካባቢ ህመም ተሰማት፤ አልጋው ላይ ለመቀመጥ በእጇ ስትመረኮዝበት በጣም አመማት። እንደምንም ተቀመጠች።

"ተመስገን! ነቃችልህ?" አሉ አንዲት ሴት ወደነበሩበት ክፍል እየገቡ።

"አዎ ነቃች" አላቸው።

"ወንድ ልጅ ሆነህ ግን ይህን ያህል ሰፍሳፋ መሆን አያስፈልግም። ለዛሬ እግዜር አውጥቶልሃል። ለመሆኑ ለምን ወጥታ ነው?" አሉ ሴትዮዋ።

"ወደዘመድ ቤት ልንሄድ ነበር" አላቸው ለሰልፍ መውጣታቸውን መናገር ስለከበደው።

አመሻሽ ላይ ወደቤታቸው ሲመለሱ ነበር የሆነውን ሁሉ የነገራት። እርሱን ሊታነሳ ስትሮጥ ወታደሮቹ እንደመቷት የነገሩት እቤታቸው አስገብተው ሕይወታቸውን የታደጓቸው ሴት እንደሆኑ አስረዳት።

ሚሚ እስከዛሬም ድረስ ሴትዮዋን ትጠይቃቸዋለች። እንዲያውም አንድ ቀን ገብርኤል ቤተክርስቲያን ሲመጡ አግኝታቸው እቤት አስገብታ ከእናቷ ጋር አስተዋውቃቸው ቡና አጠጥታቸዋለች። ከእናቷ ጋርም ተቀራርበዋል።

መስታወቱ አጠገብ እንደቆመች መሆኗን ያስታወሰችው ከትውስታዋ ስትመለስ ነው። በክፍሉ ውስጥ ጥቂት ተንጎራደደችና እንደገና ወደንባቧ ተመለሰች። እያነበበች አሁንም አሁንም ሰዓቷን ትመለከታለች። ሰዓቱ እየደረሰ ነው፤ ፍሬሕይወትን የግድ ማግኘት አለባት። "ግን ባትመጣስ" አለች ለራሷ።

ሚሚ ፍሬሕይወትን የምትፈራትን ያህል እናቷን አትፈራም። ግን ለምን እንደሆነ ለራሷም አይገባትም፤ ያለፍሬሕይወት ፈቃድ

እስኪሪፕቶዋን እንኳን አትነካም፤ እናም ትንሽ መጨነቅ ጀመረች የፍሬሕይወትን ልብስ ያለፈቃዷ ለብሳ መሄድ እጅግ ከብዷታል። ልብሱ ደግሞ የግድ ያስፈልጋታል፤ የተሰጣት ማስጠንቀቂያ ከበድ ያለ ነው።

ሚሚ ሀገር አስተዳደር ሥራ ልትጀምር ነው፤ የተላላኪነት ሥራ። እዚያ መሥሪያ ቤት ውስጥ በትልቅ ኃላፊነት ላይ ላሉ ባለስልጣን ተላላኪ እንድትሆን ተመቻችቶላታል፤ እዚያ የምታከናውነው ታላቅ ድርጅታዊ ሥራም ተሰጥቷታል። ሥራውን በአግባቡ እንደምትወጣው እምነት የተጣለባት መሆኗ ሲነገራት ድንጋጤም ደስታም ነበር የተሰማት።

ሥራውን ለመጀመር ታዲያ ልብስ ያስፈልጋታል፤ ሠራተኛ ሊያስመስላት የሚችል ልብስ። የውጭው በር ሲንኳኳ ፍሬሕይወት እንድትሆን እየተመኘች በፍጥነት ወጥታ ከፈተች።

"ጎሽ ፍሬ እንኳን መጣሽ፤ እንዴት ስፈልግሽ እንደነበረ ብታውቂ" አለቻት ሚሚ ገና ፍሬሕይወት የውጭውን በር ስትገባ።

"ምነው ሚሚ ያለወትሮሽ እንዲህ ፈለግሽኝ?" አለች ፍሬሕይወት።

"ልብስ እንድትሰጭኝ ፈልጌ ነው" አለች ሚሚ እንደተቻኮለች። ሰዓቷን ተመለከተች።

"ለመሆኑ የሚሆንሽ ይኖራል?" አለች ፍሬሕይወት ሚሚን እየተመለከተቻት።

መቼም "ለምንሽ ነው፤ የት ትሄጃለሽ?" የሚባል ጥያቄ ማንሳት አይኖርም፤ ቢነሳም መልስ አያገኝም።

ፍሬሕይወት የሚሚ ሁኔታ በጣም ይደንቃታል፤ እንደልጅ መሆን ከተወች ቆይታለች፤ የምታነባቸው ነገሮች ሁሉ እጅግ ላቅ ያሉ ይሆኑባታል። የምትሰጣቸው የፖለቲካ ትንታኔዎች ይገርሟታል። ቀደም ብላ የፖለቲካ እንቅስቃሴ መጀመሯን በተለያዩ

አጋጣሚዎች መገመት ችላለች። እናም በአሁኑ ወቅት የምታደርጋቸው ነገሮች ሁሉ ከፖለቲካ እንቅስቃሴ ውጭ እንደማይሆኑ ታውቃለች። እንዲያውም በከፍተኛ ደረጃ ላይ ልትገኝ እንደምትችል ታስባለች።

"ካለው ውስጥ መምረጥ ትችያለሽ" አለቻት ፍሬሕይወት የሚሚን የቸኮለ ስሜት እያየች።

"አመሰግናለሁ ፍሬ" አለችና ወደውስጥ ገባች ሚሚ።

ሚሚ ለባብሳ ስትወጣ "እንዴት ነኝ?" አለቻት ፍሬሕይወትን።

"ወዴት እንደምትሄጂ ያጠያይቃል፤ በጣም ነው ያማረብሽ። አይግረምም? የኔ ልብሶች ለአንቺ ይሆኑሻል ብዬ አስቤ አላውቅም ነበር" አለቻት ፍሬሕይወት ሚሚን ሁለመናዋን እየተመለከተቻት።

"አመሰግናለሁ" አለችና ለመውጣት ራመድ ካለች በኋላ ቆም አለች ሚሚ።

"እኔ የምልሽ ዳንኤልን አግኝተሽው ታውቂያለሽ?"አለችና ጠየቀች።

"ምነው? በቅርብ ባይሆንም አግኝቼው አውቃለሁ። ምን ሆነ?"

"እሱማ ምንም አልሆነም፤ ፍሬሕይወትን ወድጄ ልሞትነው ይላል አሉ"

"ፍሬሕይወት? እኔን?" አለች ደንገጥ ብላ።

"አዎ አንቺን፤ ለማንኛውም ጠንቀቅ በይ፤ ሰፈር ውስጥ ያለውን ስም ታውቂዋለሽ። አሁንማ እርሱም ከተወራብኝ አይቀር ብሎ ነው መሰለኝ በግላጭ ከመኢሶኖች ጋር መዋል ጀምሯል። በይ ብቻ ተጠንቀቂ ረፈደብኝ" ብላት እየተጣደፈች ወጣች።

ፍሬሕይወት ስለዳንኤል ብዙም ማሰብ አልፈለገችም፤ ከአእምሮዋም ለማውጣት አልተቸገረችም።

* * * *

ፍሬሕይወት አንተነህ በሰጣት ትንሽ ወረቀት ላይ የተጻፈውን አነበበችው፤ እንደከባድ ተውኔትም ደጋገመችው፡፡ ማምሻዋን ሁሉ በሀሳቧ የሚመጣባት እሱው ነው፡፡ ዴሞክራሲያንም በፍቅር አነበበችው፡፡ የተኛችው በጊዜ ነው፤ እንቅልፍ ግን ሊወስዳት አልቻለም፡፡ ተነሳችና አንተነህ የሰጣትን መጽሐፍ ማንበብ ጀመረች፡፡ የመጽሐፉ ርእስ "እናት" ይላል፡፡ ደራሲው ማክሲም ጎርኪ፤ ዕውቁ ሩሲያዊ ደራሲ ነው፡፡ አሁንም አሁንም በተከታዩ ቀን ስለሚጠብቃት ቀጠሮ ስታወጣና ስታወርድ ሀሳቧን ሰብስባ ማንበብም አልሆነላትም፤ ማንበቡን ተወችው፡፡ ሌሊቱ መንጋቱ ስለማይቀር እንደምንም ነጋ፡፡

ጠዋት ከአልጋ ስትወርድ "ሌሊቱ የቱንም ያህል ቢረዝም ቀኑ መምጣቱ የማይቀር ነው" የሚል የማን እንደሆነ የማታውቀው አባባል በአእምሮዋ ውስጥ እየተመላለሰ ነበር።

የምትለብሳቸውን ልብሶች አዘጋጀች፤ ሰዓቷን የምትመለከተው በየደቂቃው ሆነ። የቀጠሮው ሰዓት አልደርስ እስኪላት ቸኮለች፤ ፅሑፉን በቃሏ መያዟን ለመጨረሻ ጊዜ አረጋገጠችና ትንሿን ወረቀት በጫጭቃ መፀዳጃ ውስጥ ጨመረች፡፡ ስትጨምረው ልቧ ድው ድው አለባት፤ ቢጠፋብኝስ ብላ ስለሰጋች፡፡ ያች አጭር ቃል ይህን ያህል ማሳሰቧ በጣም ደነቃት፡፡

በሀሳቧ ጠይም ረዘም ያለ ራንግለር ሱሪ የለበሰና ፈርጠምጠም ያለ ሰውነት ያለው ኮስታራ ወጣት ይታያታል፡፡ ከልጁ ጋር ተገናኝተው አብረው እየሄዱ፤ የሚጠይቃትን ትመልስለታለች፡፡ የሚያወራላት ሁሉ አዲስ ነገር እየሆነባት የሚከብዳትም ይመስላታል፡፡ ይህንኑ ስታውጠነጥን ሰዓቱ ደረሰና ለቀጠሮዋ ወጣች።

ከተባለው ሰዓት በአምስት ደቂቃ ቀድማ ቀጠሮ ቦታ ደረሰች፡፡ ጊዜው የምሳ ሰዓት በመሆኑ መንገዱ በሰዎች ተጨናንቋል፡፡ ጃኪ ባርም ጢቅ ብሎ ሞልቷል፡፡ ጭንቅ አላት፡፡ "በዚህ ሁሉ ሰው መሀል እንዴት መገናኘት ይቻላል?" አለች ለራሷ፡፡ ልክ የቀጠሮው ሰዓት ሲሞላ በግራ እጇ አውራ ጣትና ሌባ ጣት በያዘችው መፋቂያ ጥርሷን መፋቅ ጀመረች፡፡ የቀኝ እጇን ሱሪ ኪሷ ከተተች፡፡ ልቧ በመጠኑ መታች፡፡ አለባበሷን ተመለከተችው፤ በፍፁም አልተሳሳተችም፡፡ የለበሰችው ጃኬትና ሱሪ ወንድ ቢያስመስላትም ረጅም ፀጉሯ ሴትነቷን ይናገራል፡፡ በድንገት ትከሻዋን ሰው ነካት በፍጥነት ዞር አለች፡፡

"መፋቂያሽ ከየት ተላከልሽ?" አላት እጁን ለሰላምታ እየዘረጋ፡፡ ደንገጥ ብላ እጇን ከኪሷ አወጣችና፤

"ከጃማይካ" ብላ ጨበጠችው፡፡

ከልጁ ጋር ተያይዘው ቁልቁል ወደካዛንችስ ሄዱ፡፡ በቀስታ ፊቱን በደንብ አየችው በግምቷና በልጁ መልክ መሃል ያለውን ልዩነት ስትመለከት ፈገግ አለች ፡፡ በሀሳቧ የሳለችው ምስል ከልጁ መልክና ቁመና ጋር በፍጹም አይመሳሰልም፡፡ ልጁ በቁመቱ ከእርሷ ብዙም የማይበልጥ ሲሆን አጭር ወንድ የሚባል ዓይነት ነው፡፡ በዕድሜም ቢሆን ብዙ የሚራራቁ አይመስሉም፡፡ ፊቱ ክብ ነው፤ ትንሽ አፍንጫውም ለፊቱ ተመጥኖ የተሠራ ይመስላል፤ የተበጠሩ የሚመስሉ ቅንድቦቹ፣ ለትላልቅ ዓይኖቹ ልዩ ውበት ሰጥተዋቸዋል ጺም ወረር ያደረጋቸው ጉንጮቹ የቀይ ዳማ ቆዳውን ጠይም አስመስሎታል።

ከአንደበቱ የሚፈልቁት ቃላትና የንግግሩ ብስለት አስደነቃት፡፡ አንተነህን አስታወሳት፡፡ በመሃላቸው ያለውን የፖለቲካ ብስለት ርቀት እያሰላሰለች ተገረመች፡፡ የሚናገረውን የሸመደደው ይመስላል፤ ፈጣን ነው፡፡ ዓይኖቹ አካባቢውን የሚቆጣጠሩበት ልዩ ስልት አላቸው፡፡ ለእርሷ የሚያደርገውን ገለፃ ሳያቋርጥ ዙሪያ ገባውን የመቃኘት ችሎታውን አደነቀችለት፡፡

በዲዝኒ ላንድ መዋዕለ ሕፃናት በር ላይ አልፈው ቁልቁል ወረዱና ወደግራ ታጠፉ፡፡ አሁንም እንደገና ቁልቁል፣ ደግሞ ወደግራ ታጥፈው በታንዛኒያ ኤምባሲ በር ላይ ወደ ኡራኤል ቤተ ክርስቲያን አቀኑ፡፡ በተወሰኑ ሰዓታት ውስጥ የቆዩ ጓደኛሞች መሰሉ፣ አልፎ አልፎ እጇን ያዝ ትከሻዋን አቀፍ እያደረገ ኡራኤል መብራት አጠገብ ሲደርሱ ቀጠሮ ሰጥቷት ተለያዩ፡፡

ወደቤት ስትመለስ ከመቼውም ጊዜ ለየት ያለ ስሜት እየተሰማት ነበር፡፡ በሕይወት ለመኖር ታላቅ ምክንያት እንዳገኘችለት ቆጠረችው፡፡ ልትፈጽመው የሚገባትና ከእርሷ ሕይወት የሚበልጥ ዓላማ ያላት ሰው መሆኗ ዘልቆ ታወቃት፡፡ ይህን ኃላፊነት የመወጣት ጥንካሬ እና ጽናት እንደሚያስፈልጋትም ለራሷ ነገረችው፡፡

ፍሬሕይወት ማታ እንጀራ ለመጋገር ስትዘጋጅ በደመነፍስ ነበር፡፡ ሁለንተናዋን የተቆጣጠረው የቀን ቆይታዋን ማሰላሰል ነበር፣ ታናሽ እህቷ ሚሚ ስትጠራት በፍጹም አልሰማችም፡፡

"ፍርዬ ዛሬ የሆነ ነገር ገጥሞሻል አይደል?" አለቻት አጠገቧ መጥታ።

"እ... እንዲያውም ምን አየሽ?" አለቻት ደንገጥ ብላ።

"እንኳንስ ለእኔ ከሩቅ ለሚያውቅሽም ግልጽ ነው" አለችና ትታት ወጣች ሚሚ።

ጥቂት ቆይታ ደግሞ ተመለሰችና "ፍሬ! ሳልነግርሽ ሥራ ጀመርኩ" አለቻት።

"አትይኝም!" አለች ፍሬ ያልጠበቀችው ነገር ሆኖባት።

"በእውነት ጀምሬአለሁ" አለች ሚሚ እያስተማመነቻት።

"የት?" አለች ፍሬሕይወት ግራሞቷ ሳይለቃት።

"አገር አስተዳደር" አለች ሚሚ ተረጋግታ።

* * * *

ሚሚና ፍሬሕይወት ለሆቴል የሚቀርበውን እንጀራ በተራ ይጋግራሉ። እናታቸው በእንጀራ ጋገራ ውስጥ በፍጹም መግባት እንደሌለባቸው ተነጋግረውና ተራ አውጥተው ያለ ምንም ትእዛዝ ኃላፊነታቸውን ይወጣሉ።

ፍሬሕይወት የዕለቱ ተረኛ መሆኗን ስታስብ ለሥራ የሚያስፈልጋትን ዝግጅት ጨራረሰችና አንተነህ የሰጣትን መጽሐፍ ይዛ ጋገራዋን ጀመረች፡፡ መጽሐፉን የምታነበው እንጀራ አስፍታ እስኪበስል ባሉት ደቂቃዎች ነው፡፡ መጽሐፉ በጣም መሰጣት፣ እንጀራውን ከምታወጣበት ደቂቃ አለፍ ማለት ስላበዛች እንጀራው እንደወትሮው ቆንጆ መሆን አልቻለም፡፡ የጀመረችውን ምዕራፍ ጨርሳ ማቋረጥ እንደሚኖርባት ወሰነች፡፡ ምዕራፉን ለመጨረስ ወደንባቧ አድልታ ኖሮ የእንጀራው መውጫ ካለፈ ቆይቷል፡፡ እንጀራው በጣም ደረቀ አውጥታ ለብቻ አስቀመጠችው፡፡

ምጣድዋን በደንብ አሰሰችና ቀዝቀዝ እንድትል ኤሌክትሪኩን አጠፋችው፡፡ በድጋሚ አሰሰችና ሊጡን አስፍታና በሰዓቱ ከፍታ ጥሩ እንጀራ አወጣች፡፡ ምጣዱ ስለተስተካከለላት ደስ አላትና በፍጥነት መጋገሯን ቀጠለች፡፡ ጥቂት እንጀራዎች እንደጋገረች ድንገት መንፈሷ ወደ መጽሐፉ ሄዶ ኖሮ ሳታስበው ከባለታሪኳ እናት ጋር በዓይነ ህሊና ተጓዘች ፀጉሯ ጥቁርና ወደግንባርዋ ደፋ ያለ፣ ረዥምና ከትከሻዋ ጎንበስ ያለች ጎስቋላ እናት ጋር በሀሳቧ ሄደች፡፡ መጽሐፉን እንደገና አነሳችው፡፡

ያች እናት ልጇ ከሚያንቀሳቅሰው የሠራተኞች አመጽ ውስጥ ቀስ በቀስ እንዴት ልትገባ እንደቻለች፣ ልጇን በስስት ዐይን እያየች መከሳት መጠውለጉ እያሳሰባት ስትጨነቅ፣... የባለታሪኳ እናት ልጅና ጓደኞቹ ሚስጥራዊና የተከለከሉ መጻሕፍትን ሊያነቡ ሲሰባሰቡ የነበረውን ሁኔታ...ውይይትና ክርክራቸውን፣ ስለመጻሕፍቶቻቸውና ጋዜጣቸው... በውይይቱ ለመሳተፍ ወደዛ

ወደሠራተኞች ሠፈር ስለሚመጡት ልጃገረዶች... አነበበች ራቧን በባለታሪኮቹ ሩሲያውያን ቦታ አድርጋ ስሜታቸውን ተጋራች፤ ልክ እንደእነርሱ እርሷም ጨለማን ተገን አድርጋ በድብቅ ስብሰባ መሳተፍ እንደሚጠበቅባት አሰበች፡፡ አብረዋት እንዲሠሩ የተመደቡትን አባላት ገና ባትተዋወቃቸውም በዓይነህሊናዋ አየቻቸው፡፡ ወደፊት የሚሠሩት ሥራ ሁሉ ታያት፡፡ መጽሐፉን አስቀምጣ ደግሞ እንጀራውን አወጣች፤ አሰሰች፤ አሰፋችና ከደነች፡፡ እጇ ሳይታዘዝ መጽሐፉን እንደገና አንስቶ ማንበብ ቀጠለች፡፡

የባለታሪኳ ሩሲያዊት እናት ልጅ በፖሊስ ተይዞ ወደእስር ተጣለ፡፡ እርሱ ሲታሰር ይበተን የነበረው ጋዜጣ ከተቋረጠ ወንጀሉ ሁሉ በልጅዋ ላይ እንደሚደፈደፍ በመረዳቷ የልጇን ዕዳ ልታቃልልለት በማሰብ በህቡዕ የሚበተነውን ጋዜጣ ለመበተን ወሰነች ባለታሪኳ ሩሲያዊት እናት!

እናት ለፋብሪካው ወዛደሮች ምግብ የመሸጥ ፈቃድ ጠይቃ ሲፈቀድላት የሚበተነውን ጋዜጣ ከልጇ ጓደኞች ተረክባና ሸሽጋ ወደፋብሪካው [illegible]ር ገቢ በማስገባት ውስጥ ላሉት ጓዶቻቸው ማሰራጨት ጀመ[illegible]ች፡፡ ጋዜጦቹ እንደገና መበተን ቀጠሉ፡፡ በልጇ ላይ የነበረው ትኩረትም ረገበ...

ብቻ በሃሳቧ አልም ጭልጥ ብላ ሄዳ እንጀራ እየጋገረች መሆኗንም ረስታዋለች፡፡ የተሰፋው እንጀራ እርር ብሎ ምጣዱ ጨሶ ቤቱ ታፍኗል፡፡ ከሀሳቧ የባነነችው ሲያስላት ነው፡፡ ምጣዱን እንዴት እንዳጠፋችው አልታወቃትም ክዳኑን በደመነፍስ ክፍት ስታደርገው ትንፋሹ እጇን ሲለበልባት ለቀቀችው፡፡ ለእጇ መቃጠል ብዙም ቦታ አልሰጠችውም፤ ውሀ ምጣዱ ላይ አፈሰሰችበት፤ ብቻ ተንደፋደፈች፡፡ ጭሱ እናቷ የተኙበት ድረስ ዘልቆ ኖሮ ከመኝታቸው ተነስተው ገርበብ ያለውን መዝጊያ በርግደውት ገቡ፡፡

"አፈር በሆንኩት! ልጄን ገደልኳት" ብለው ጮኹ።

"እማ ደህና ነኝ!" እያለች ልታረጋጋቸው ብትሞክርም መረጋጋት አልቻሉም፤ እንደምንም አድርጋ እንዲቀመጡ አስገደደቻቸው፡፡ እርሳቸውን እያስቀመጠች ደግሞ ባለታሪኳ እናት ትዝ አለቻት፡፡ ከብዙ ደቂቃዎች በኋላ እናቷ እንደምንም ወደራሳቸው ተመለሱና፤

"ተመስገን! ተመስገን አምላኬ" እያሉ ራሷን እያሻሹ "እንቅልፍ ጣለሽ?" አሏት በመጨረሻ፡፡ እንጀራውን ጋግራ ለመጨረስ እንደምንም እናቷን አሳመነችና ወደመኝታቸው እንዲሄዱ አደረገች፤ ምጣዱ የተቃጠለው መጽሐፍ ስታነብ መሆኑን ግን ለእናቷ አልነገረቻቸውም።

* * * *

እንደተለመደው ከጠዋቱ አስራ ሁለተ ሰዓት በሰፈሩ ውስጥ ባለው ትንሽ ሜዳ ላይ የአካል ብቃት እንቅስቃሴያቸውን ለማድረግ ወጣቶቹ ተሰባስበዋል። ጥቂት ዱብ ዱብ ብለው ወደ እግር ኳስ ጨዋታቸው ገቡ። አሁን አሁን ጨዋታቸው ረጅም አይደለም፤ ጥቂት ከተጫወቱ በኋላ ሁሉም ወደእለታዊ ተግባሩ ለመሄድ ሰዓቱን ማየት ይጀምራል፤ ሰዓት ማየት ሲደጋገም ይግባባሉ፤ ጨዋታው ይቋረጥና ወዲያው ወደየቤታቸው፣ ወደ ዕለቱ ተግባራቸው ይሄዳሉ።

ሰሞኑን በየወጣት ማህበሩና በየሰፈሩ የሚደረጉት የፖለቲካ ውይይቶች ተሟሙቀዋል። ድርጅታዊ አቋምን ለማጠናከር ጽንሰ ሀሳባዊ ብቃቱን ለማጎልበት የሚደረጉት ውይይቶች ጊዜና ቦታ አይወስናቸውም፤ ብቻ ወጣት በተገናኘበት ጊዜና ቦታ ሁሉ የሚነሱት ክርክሮች ፖለቲካዊ ይዘት ያላቸው ናቸው።

በቅርቡ የተጀመረው "አብዮታዊ መድረክ" የተሰኘው የሬዲዮ ፕሮግራም ደግሞ ለዚህ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርክቷል። የአንድ አካባቢ ወጣቶች ሰብሰብ ብለው ፕሮግራሙን እየሰሙ ይወያዩበታል። ውይይቱን የበለጠ ለማጎልበት በርእሶቹ ላይ ተዘጋጅቶ የሚመጣ ሰው ይመደብና እንደገና ውይይቱ ይቀጥላል።

የሬዲዮው ፕሮግራም እንደመነሻ ይሆንና በወጣቶቹ ለውይይት የሚቀርቡት ግን እጅግ በርካታ ርዕሶች ናቸው ።

በርዕሶቹ ላይ የመዘጋጀቱን ኃላፊነት የሚወስዱት በየተራ ነው። በላይሁን ታዲያ የሚያቀርበው ትንታኔ ጠንካራና ሰፊ ነው፤ በላይሁን ታዲያ የሚያቀርበው ትንታኔ ጠንካራና ሰፊ ነው፤ ለተጠየቀው ጥያቄም መልስ እጥቶ አያውቅም። ስለዚህም ጓደኞቹ "ሌኒን" ብለው ይጠሩታል። እንደተለመደው ለሚቀጥለው ቀን ውይይት "ዴሞክራሲ" በሚል ርእስ ላይ መዘጋጀት ስለነበረበት በላይሁን ሊሊቱን ያሳለፈው እንቅልፍ የሚባል ሳይወስደው ነው። በእርግጥ የበላይሁንን ጊዜ የወሰደበት ዝግጅቱ ብቻ አይደለም፤ ችላ ይለው የነበረ ስሜቱ ሰሞኑን አስቸግሮታል። የሚደረጉት ውይይቶች ከፍርዬ ጋር ረዘም ላለ ጊዜ አብሮ የመሆን አጋጣሚን ቢፈጥሩለትም ከውይይት የዘለለ አብሮነት ሊኖራቸው ግን አልቻለም፤ ከፖለቲካ ውይይትና ከቤተሰባዊ ወሬዎች ያለፈ ጉዳይ ለማንሳትም አልተመቸውም።

በላይሁን ለስንት ጊዜ ስለአንተነህ ሊጠይቃት እየፈለገ እንዳልሆነለት ሲያስብ ይገርመዋል፤ ብዙ ጊዜ ከሌሎችም ጋር ሆነ ለብቻቸው የዘመቻ ወሬ ተነስቶ ቢጫወቱም በየትኛውም አጋጣሚ ሊያነሳው ደፍሮ አያውቅም። እርሷም አንስታ አታውቅም፤ ብቻ ፍርዬ ደስተኛ ነች፤ ከሰፈር ወጣ ማለትም ታዘወትራለች፤ እናም ይጠራጠራል። "ከአንተነህ ጋር ይገናኙ ይሆን?" ይልና ራሱን ይጠይቃል። አንዳንዴ ራሱን ይታዘባል፤ "ይህን ጥያቄ ፍርዬን መጠየቅ እንዴት እንዲህ ሊከብደኝ ይችላል?" ይላል ለራሱ፤ ግን በፍጹም አልደፈረም። ሁኔታዎች ደግሞ የበለጠ እንዲወዳት እያደረጉት ነው። ያች ፖለቲካ የማይጥማት ፍሬሕይወት ዛሬ ያላት የፖለቲካ ብስለት ይደንቀዋል፤ የምትሰነዝራቸው አስተያየቶች፣ የንግግሯ ለዛ፣ የማሳመን ችሎታዋ... የሚያርፉባት ዐይኖች፣ ብቻ ሁሉም ያለውን ፍቅር ይጨምርበታል። ፍቅሩን ሊገልጽላት ግን አልቻለም።

የሊሊቱን አብዛኛውን ሰዓት በዚህ ሁኔታ ሲብሰከሰክ አድሮ ነው ጠዋት ወደ ስፖርት ሜዳው የወጣው። እንቅልፍ ያላገኙ ዓይኖቹ በደንብ አልተገለጡም። ስፖርቱን እንደነገሩ ሠራና ወደቤት

ተመለሰ፤ አሁንም በመንገዱ ላይ ስለፍሬ ማሰቡን አልተወም። "ተመልምላ ይሆን?" አለና ራሱን ጠየቀ። "መሆን አለበት፤ እንዴት ላትመለመል ትችላለች? አንተነህ መቼም ከኛም ቀደም ያለ ተሳትፎ ያለው ነው የሚሆነው..." ዘመቻ እያሉ ፍርዬ ስለአንተነህ የፖለቲካ ብስለት የጻፈችለት ትዝ አለው። ወደቤት ሲመለስ ፍሬሕይወት መጽሐፍ እንዲሰጣት ጠይቃው እንደነበር ትዝ አለው፤ እቤት ገብቶ ምንም ሳይቆይ መጽሐፉን ፈለገና ይዞላት ሄደ። ፍርዬን ደጅ ፊቷን ስትታጠብ አገኛት፤ "የት ላስቀምጥልሽ?" አላት ከሰላምታ በኋላ።

"ጠረጴዛ ላይ አድርገው" አለችውና መታጠቢያን ቀጠለች። በላይሁን እንዳለችው መጽሐፉን አስቀምጦላት ተመለሰ።

"በናትህ በላይ ቁርስ አብረን እንብላ" አለችው ካጎነበሰችበት ቀና ብላ። የበለጠ ውብ ሆና ታየችው፤ አልተግደረደረም ተመልሶ ወደቤት ገባ።

"እማዬን ሰላም አትላትም እንዴ? ደግሞ እኔ ፊቴን እስከማደራርቅ ቁርስ ይዘህ ና" አለችና ትዕዛዝ ሰጠችው።

ቁርሳቸውን አብረው በሉ። እየበሉ እንደወትሮአቸው ብዙ አልተጫወቱም። በላይሁን ከተጫጫነው ስሜት አልወጣም።

"አንተ ልጅ ይህንን ቁጭ ብሎ ማደር መቀነስ አለብህ፤ ዛሬ እንቅልፍ እንዳልጠገብክ ታስታውቃለህ። ከድሉ በፊት እንዳትሞት ያሰጋል፤ እሺ ምን ተብሎ ታሪክህ ሊሰፍር ነው? ሲያነብ ነው?ሲታገል ሞተ ተብሎ የሚጻፈው?" አለችው። አልመለሰላትም።

"ምን ተዓምር የሆዴን በነገረሽ? ባንቺ የተነሳ ማንበብም እያቃተኝ መሆኑን ብታውቂ ምን ይሰማሽ ይሆን?" አለ በሆዱ። ብዙም ሳይቆይ ፍሬሕይወትን ተሰናብቷት ወጣ።

* * * *

ፍሬሕይወትና ቅዱስ (የኮድ ስሙ ነው) በተደጋጋሚ ተገናኝተዋል፤ ከሌሎቹ የኮሚቴ አባላት ጋርም አስተዋውቋታል። በሳምንት አንድ ቀን እየተገናኙ ሰፋ ያለ ሰዓት አብረው የሚቆዩበት ቦታ ተመቻችቷል፡፡ በስብሰባቸው ጊዜያት ድርጅታዊ ጉዳዮችን ይነጋገራሉ፣ ንድፈ ሃሳባዊ ውይይቶች ያካሂዳሉ፣ የተግባር ሥራዎችን ያከናውናሉ፡፡ ቅዱስ በጣም አንባቢ ነው፡፡ ይህንን ልምዱን በሚገባ አስተላልፎላቸዋል፡፡ ብዙ ከመናገር ይልቅ ማዳመጥ ይችልበታል፡፡ አዳምጦ መልስ ከመስጠትም ወደኋላ አይልም፡፡ ባጠቃላይ ድንቅ መሪ ነው ቅዱስ፡፡ አብረውት ለሚሠሩት መልካም ምሳሌ፤ በድርጅታቸው ላይ ያላቸውን እምነት እንዲያጠነክሩ ትልቅ አስተዋፅኦ አበርክቷል፡፡

ለድርጅታቸው የሚገባውን ወርሀዊ መዋጮ ለመክፈል አስታዋሽ አያስፈልጋቸውም፡፡ ድርጅታቸውን ለማጠናከር የሚገባውን ሁሉ ከማድረግ ወደኋላ የሚል የለም፡፡ ማንኛቸውም የግል ገቢ የላቸውም፤ ከቤተሰብም እንኳ በቋሚነት የሚሰጥ የኪስ ገንዘብ አያገኙም፤ ግን እንደምንም ብለው በምንም መንገድ ያገኟትን ሳንቲም አጠራቅመው፣ አሮጌ ልብሶችና ጫማዎቻቸውን ሸጠው፤… ያገኟትን ለድርጅታቸው መስጠት ከምንም በላይ ያረካቸዋል፡፡ እርስ በእርሳቸው ያላቸው መተሳሰብ ልዩ ነው፡፡ አንዳቸው ለሌላው ህይወታቸውን እንኳ ቢሆን እስኪሰጡ ድረስ ፍቅራቸው የጠነከረ ነው፡፡

ከቅዱስ ጋር ብዙ ጊዜ አብረው ሠሩ፡፡ ሕይወቱን ለዓላማው አሳልፎ ከመስጠቱ ባሻገር አሳቢነቱና አዛኝነቱ ፍሬሕይወትን ያስደንቃታል፡፡ ከቅዱስ ጋር ማንኛውንም ድርጅታዊ መልእክት ለመለዋወጥ ችግር የለባትም፡፡ በእያንዳንዱ እንቅስቃሴ ይናበባሉ፤ ቅልጥፍናው ከምትጠብቀው በላይ ነው፡፡ ከእርሱ ጋር ስትሆን ማንም በሌላ መልኩ እንደማይጠረጥራት ስለምታምን ሰውነቷ ይዝናናል፡፡

እያደር ትግሉ እየጠነከረ፤ መስዋዕትነቱም እየተበራከተ ሄደ፡፡ በአንድ ሜይ ዴይ ሰልፍ ላይ የተከፈለው መስዋዕትነት ግን አስደንጋጭ ነበር፡፡ 1968 ሚያዝያ 23 ቀን ከሰዓት በኋላ አቧሬ ላይ የተካሄደው ሰልፍ እጅግ ደማቅ ነበር፡፡ መዝሙር ይዘመራል፤

መፈክሩ ይወርዳል፡ 'ባነሩ' ይውለበለባል፤ ወረቀቱ ይበተናል፡፡ ግድግዳዎች በቀይ ቀለም አሸብርቀዋል…

ሞቅ ባለው ሰላማዊ ሰልፍ መሃል መሳሪያ የታጠቁ ወታደሮች ከመኪናቸው ወርደው ሰልፉን ለመበተንሞከሩ፡፡ ሰልፈኞቹ አልሸሹም ጩኸቱ ቀጠለ፡፡ ተኩስ ተከፈተ… ትርምስምስ ሆነ…የወደቀው እየወደቀ፣ የተያዘው እየተያዘ፣ የተመታው እየተመታ፣… ሌላው መሮጥ… በየቀዳዳው መሹለክ፣ በየአጥሩ መዝለል፣ ድብልቅልቁ ወጣ፣ ምድር ቀውጢ ሆነች፡፡ ዋይታ! ጩኸት…

በርካታ ወጣቶች በአንድ የእንጨት አጥር ውስጥ ሾልከው አንድ ግቢ ውስጥ ሲገቡ እንጨቱ የታሠረበት ሽቦ የፍሬሕይወትን እግር ክፉኛ ሰነጠቀው፡፡ እግሯ መድማት ጀመረ፤ ቢሆንም ማምለጥ ስለነበረባት እንደምንም ተነትታ ፊቷ ያገኘችው ግቢ ውስጥ ገባች፡፡ ግቢው ውስጥ ማንም የለም፡፡ መዝጊያው ገርበብ ብሎ የተከፈተውን ማድ ቤት በር ገፋ አድርጋ ስትገባ ከቅዱስ ጋር ፊት ለፊት ተፋጠጡ፡፡

ቅዱስ የእግሯን ደም ተመለከተ፡ ደሙን ለማስቆም የሆነ ነገር ማድረግ ነበረበት፡፡ ጃኬቱን ገልበጥ አደረገና ገበሩን በጥርሱ ቀደደው፤ የሚደማውን እግሯን ጠቀለለና "ማምለጥ አለብን" አላት፡፡ የቅዱስ አጠገቧ መኖር ኀይል ጨመረላት፡፡ የወታደሮቹ ግርግር ጥቂት ረገብ ሲል ከነበሩበት ኩሽና ወጥተው መንገድ ጀመሩ፡፡ ብዙም ሳይጓዙ ግን ወታደሮቹ እንደገና መጡባቸው፤ የሚገቡበት ግቢ በአካባቢያቸው አላገኙም፡፡ በአቅራቢያቸው ወደነበረው የሥላሴ ጫካ ውስጥ ከመግባታቸው ተኩስና ጩኸቱ ድብልቅልቅ አለ፡፡

ሁኔቱ ሊበርድ አልቻለም፤ የጥይቱ ድምፅ አላቆመም፡፡ ጊዜው እየመሸ ሄደና ለዓይን ያዘ፡፡ ትርምስምሱ ጥቂት ጋብ ይልና እንደገና ይጀምራል፡፡ የወታደሮቹ ርምጃና ጥይቱ ይቀጥላል፡፡ የእናቶች ጩኸትና በወታደሮቹ እጅ የገቡ ወጣቶች መፈክር ያስተጋባል፡፡ ብቻ አካባቢው እንደተደበላለቀ ጊዜው በጣም መሸ፤ ባሉበት ጫካ ውስጥ ከማደር የተሻለ አማራጭ አልነበራቸውም፡፡

"ምን ይሻለናል?" አለችው ቅዱስን በቀስታ።

"አርፌን ከመቀመጥ የተሻለ ምርጫ የለም" አላት ቅዱስ።

ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ሲሆን ሁሉም ነገር እንደገና ፀጥ አለ፡፡ ፍሬሕይወትና ቅዱስ ተያዩ።

"እንሞክር እንዴ" አለች ፍሬ።

"በእኔ በኩል የምሞክረው የለኝም" አለ ቅዱስ ድምጹን ዝቅ አድርጎ።

"ችግር የለም እኛ ቤት ታድራለህ" አለችው አባባሉ ስለገባት።

"እርግጠኛ ነሽ?" አለ ቅዱስ በችኮላ።

"አትጠራጠር" አለችው በሀሳቧ ለቅዱስ ማደሪያ እያመቻቸች።

ተነስታ ለመቆም ስትሞክር ሽቦ የቀደደው እግሯ በጣም አመማት፡፡ ቅዱስ ደገፋትና ለመራመድ ሞከሩ ሁለት ርምጃ እንደተራመዱች በቅርብ ርቀት ላይ ድብልቅልቅ ያለ ተኩስ ተጀመረ፡፡ ጨኸቱ ተከታተለ፡፡ የፍሬና የቅዱስ ወደቤት የመሄድ ነገርም አበቃለትና ተመልሰው ተቀመጡ፡፡

"ምን ይሻለናል?" አለችው ቅዱስን እንደገና።

"እዚሁ ማደር" አላት በቀላሉ።

"ጅብ ቢበላንስ?"

"ሰዎቹ እጅ ከመግባት አይሻልም?" ነበር የቅዱስ መልስ።

ሌሊቱ ገፋ፤ አልፎ አልፎ ከሚሰማው ጠሽ ጠሽ ከሚለው የጥይት ድምጽና ከወታደሮቹ ርምጃ ኮቴ እንዲሁም ከቀጠሉ ሽሽታ

በስተቀር ሌሊቱ ረጭ አለ፡፡ ፀጥታው ደግሞ በጣም ያስፈራል፡፡ በፀጥታው መሀል የሚሰማው ማናቸውም ኮሽታ ያስደነግጣል፡፡ ያም ሆኖ ፍሬና ቅዱስ ከሃሳባቸው ጋር ነጉደዋል።

"ሌሎቹስ ልጆች እንዴት ሆነው ይሆን? ስንቶቹ ወድቀው፤ ስንቶቹ ታስረው ይሆን? ስንቶቹስ እንደእኛ መውጫ ቀዳዳ አጥተው ተደብቀው ይሆን?..." የጥይቱ እሩምታ ፀጥታውን ሰነጣጠቀው። ፍሬና ቅዱስ ተያዩ፡፡ የእግሯ ቁስል ጥዝጣዜው እየጨመረ ሄደ:: ሌሊቱ ድጋሚ የማይነጋ መሰላት:: ቅዱስ እግሮቹን ዘረጋና "እዚህ ላይ ጋደም በይ" አላት ወደጆሮዋ ተጠግቶ፡፡ ጋደም አለች፤ ጃኬቱን አውልቆ ሲደርብላት፤ ለመከራከር ሞከረች "በፍፁም!" አለ ቅዱስ፡፡

ለስንት ደቂቃዎች እንደሆነ ባታውቅም እንቅልፍ ሸለብ አድርጓታል፡፡ ከእንቅልፏ ስትነቃና ዐይኖቿን ገለጥ ስታደርጋቸው ተፈጥሮ ሕጉን ጠብቆ ሌሊቱ ለቀኑ ቦታውን ሊለቅ ተሰናድቷል፡፡ ሰማዩ በጥቂቱ ፈገግ ብሏል ወፎቹም መንጫጫት ጀምረዋል፡፡ ቀና ብላ ቅዱስን ተመለከተችው፤ እርሱም ራሱን ግንዱ ላይ ደገፍ እንዳደረገ ዐይኖቹን ጨፍኗል፡፡ ተንተርሳው ከነበረው እግሩ ላይ ለመነሳት ቀስቀስ ስትል ዓይኖቹን ገለጣቸው፡፡

"እንደምን አደሩ?" አላት ፈገግ ብሎ።

"አደርን ማለት ነው?" ነበር የእርሷ መልስ።

"በብርድ ስትጠበስ አደርክ አይደል? አለችው ራሷን እየታዘበችው።

"ገና ብዙ ይጠብቀናል መስዋእትነቱ ተጀመረ እንጂ አላለቀም፡፡ ይልቅስ እግርሽ እንዴት ነው?" አለ ያሰረውን ጨርቅ እየፈታ፡፡ ደሙ ቆሟል ቅዝቃዜው ግን ህመሙን አበረታባት፡፡ ሆኖም የለበሰችው ሱሪ በመሆኑ ማንም እንደማያይባት አረጋግጣ ዘና አለች፡፡

በመንገዱ ላይ ሰዎች መመላለስ ጀምረዋል። "እንሞክር?" አለ ቅዱስ አካባቢያዊ ቅኝት ካደረገ በኋላ። ከጫካው ወጡና በለስ ቀንቷቸው ያለችግር ሰፈር ደረሱ። ሰፈር አካባቢ በጣም ሳይጠጉ መለያየት ነበረባቸው "እናቸንፋለን! የቀጠሮ ሰዓታችን እንደተጠበቀ ነው" አለ ወደጆሮዋ ተጠግቶ። መስማማቷን በራሷ ገለጸችለት። ርምጃውን ፈጠን አደረገና ሄደ።

* * * *

ወይዘሮ ስርጉት ሚያዝያ 23 ቀን "የዓለም የሠራተኞች ቀን" መሆኑን ልጆቻቸው ሲነጋገሩ ሰምተዋል። የት፣ መቼና እንዴት እንደተጀመረ ሲሰሙ "ወይ ጉድ ይህ ነገር ለካንስ በዓለም ሁሉ ላይ ነው ያለው!" ብለው ተገርመውም ነበር። ይህ ዕለት የራሱ መዝሙር እንዳለውም ሚሚ ነግራቸዋለች፤ እንዲያውም ወረቀት ይዛ ግጥሙን ጭምር ስታጠናም አይተዋታል። ቃሉ ግን ከበድ ብሏቸው አልያዙትም እንጂ አንዳንድ ስንኞች አንዳንዴ ወደአእምሮአቸው መምጣታቸውም አልቀረም።

“ምን ነበር?” አሉና ጥቂት አሰቡ።

“... ያለም መሠረት አዲስ ይሁን
ኢምንት ነን እልፍ እንሁን...” ሳያስቡት ዜማውን ለማዜም ጀመር አደረጉና ሳቃቸው አቋርጧቸው ተውት።

“ኸረ ጉድ ነው እነዚህ ልጆች እኔንም ጨምረው ሊያሳብዱኝ ነው!” አሉ ለራሳቸው።

ከሀሳባቸው መለስ ሲሉ የልጆቹ ሁኔታ ታያቸው። ቃለአብና ሚሚ እቤት አላደሩም፤ አመሻሽ ላይ ሁለቱም ተከታትለው ወጡ። ሚሚ አለባበሷም የተለየ ነበር፤ አርጀት ያለ ሱሪና ሸራ ጫማ አድርጋና ሻሽ አስራ ነጠላ ደርባ ነበር የወጣችው።

ቃለአብ ያው እንደተለመደው “ዛሬ አልመጣም ጓደኛዬጋ ነው የማድረው” ብሎ ወጣ፤ ጓደኛውም እንዲሁ አንዳንዴ እየመጣ ስለሚያድር ቤተሰብ የተቀበለው ጉዳይ ሆኖአል።

ሚሚ ደግሞ ትንሽ ቆየችና “እማ ዛሬ እኔም አልመጣም” አለች እራሷን እያከከች።

“ደግሞ አንቺ የት ነሽ?” አሉ እናቷ። እንዲያው ለአፉቸው ጠየቁ እንጂ ሁል ጊዜም ልጆቹ አመሻሽ ላይ ከቤት ወጥተው ባደሩባቸው ጊዜያት ሁሉ በማግስቱ የሚፈጠሩትን ነገሮች ሲታዘቡ በመቆየታቸው ለምን እንደሚወጡ ገምተዋል።

የአሁኑ ግን ለየት አለባቸው፤ የልጆቻቸው ዝግጅት አላማራቸውም፤ ሁሉም በየፊናቸው የየራሳቸውን ዝግጅት ሲያደርጉ መራወጥ አብዝተዋል። ሚሚ በጠዋት መጣችና የተለመደ የሥራ አለባበሷን ለብሳ “ደህና ዋይ እማ” አለቻቸውና ሄደች። ጥቂት ቆይቶ ቃለአብ እቤት ገብቶ የቀረበለትን ምግብ በጥድፊያ ጎራርሶ ተመልሶ ወጣ።

“ኸረ ተው ልጄ ምግቡ ከጉሮሮህ ይውረድ” አሉት ወይዘሮ ስርጉት።

“እማ ጊዜ የለም፣ ማረፍ ከድል በኋላ ነው” አላቸው። ቃለአብ መቼም የድሉ ቀን የተቀጠረ ይመስል ስለ ድሉ ቀን በየአጋጣሚው ሳያወራ አያልፍም።

ወደቀን ላይ ደግሞ ፍሬሕይወት ከሄደችበት መጣች።

“እማ ብቻሽን ነሽ አይደል?” አለች የቤቱን ጭር ማለት ስታይ።

“ቡና ላፍላልሽ?” አለቻቸው ደግሞ ሰዓቷን ተመልክታ።

“አይ ማታ ይሻላል” አሏት። እንዲያው ስለጨነቃት እንጂ ቡና የማፍላት ስሜቱ እንደሌላት ታስታውቃለች።

እንደነገሩ ምሳዋን ቀማመሰችና ወደመኝታቤት ገባች። ስትወጣ ራንግለር ሱሪና ሸራ ጫማ፤ ከላይ ደግሞ ወፈር ያለ ሹራብ ለብሳለች።

"ዛሬማ የሆነ ነገር አለ" አሉ ወይዘሮ ስርጉት ለራሳቸው።

ሁኔታውን ከመከታተል በስተቀር አስተያየት መስጠት ግን አልደፈሩም። አስተያየት መስጠቱ ምን ሊፈይድ? ልጆቹ ብዙ ርቀው መሄዳቸውን በሚገባ ተረድተዋል። ልጆቹ የራሳቸውን ነገር እርግፍ አድርገው ትተው ያን ያህል ለሕዝብ ማሰባቸው ግን በጣም ይገርማቸዋል።

ከሰዓት በኋላው የዚያን ሁሉ ዝግጅት መቋጫ ይዞ ከተፍ አለ። አዲስ አበባ በጥይት ድምጽ ታጀበች። እዚህም እዚያም ተኩስና ጩኸት ሆነ። ወይዘሮ ስሯጉት የሚያርፍ ልብ የሚቀመጥ ሰውነት ሊኖራቸው አልቻለም።

"ወጣ ብዬ ሁኔታውን ተመልክቼ እመጣለሁ እርስዎ ጊቢውን ይጠብቁ" አሏቸው የበላይሁንን እናት።

"አይደረግም፣ አትሄጂም፣ እዚሁ ሆነን የሚሆነውን እንጠብቃለን" አሉ የበላይሁን እናት ተንበርክከው ከሚጸልዩበት ቀና ብለው።

"ግዴልዎትም በአንድአፍታ ነው የምመለሰው" አሉና ወይዘሮ ስርጉት መልስም ሳይጠብቁ ወጡ።

አሁንም የጥይቱ ድምጽ አልፎ አልፎ ይሰማል፡ ወይዘሮ ስርጉት ነጠላቸውን ለብሰው ከቤት እንደወጡ በርከት ያለ የጥይት ድምጽ ወደሚሰማበት ወደአቧሬ ነው ያቀኑት። በመንገዱ ላይ የሚታዩት እንደእርሳቸው የተደናገጡና የሚያደርጉት የጠፋቸው እናቶች ናቸው። አንዳንድ መድረሻ ያጡ የሚመስሉ ወጣቶችም ከወዲያ ወዲህ እየተሯሯጡ ከፊት ባሉ ባገኙት ጊቢ ሁሉ ይገባሉ።

የመኪና ድምጽ ሲሰሙ ዞር አሉ፡ ሁለት በወታደሮች የተሞሉ ትላልቅ መኪናዎች ከኋላቸው ሲመጡ ተመለከቱና ድንጋጤያቸውን ተቆጣጥረው በመረጋጋት መንገዳቸውን ቀጠሉ። ከፊት ለፊታቸው ደግሞ መደበቂያ የሚፈልጉ በርከት ያሉ

ወጣቶች ወደእርሳቸው አቅጣጫ ሲመጡ ተመለከቱ። ምን እንደሚያደርጉ ግራ ገብቶአቸው እያሉ ወጣቶቹ መኪናዎቹን ከሩቅ ተመልክተው ወደየስርቻው ተበታተኑ። ወታደሮቹም ከመኪናዎቻቸው ዱብ ዱብ ብለው ልጆቹ ወደየገቡበት አቅጣጫ ሮጡ።

አሁንም ከርቀት የሚሰማው የተኩስ ድምጽ አላቆመም። በመመለስና ባለመመለስ መሀል እያመነቱ ሳሉ በአጭር ርቀት ላይ የተኩስ ድምጽ ተሰማቸው፤ የበለጠ ደነገጡ። ወዲያውኑ ወታደሮቹ አራት ያህል ወጣቶችን እያዳፉ ወደመኪናው ወረወሯቸው። ወይዘሮ ስርጉት ከዚያ በላይ መመልከት በፍጹም አልፈለጉም ገባ ብለው ከቆሙበት የአጥር ጥግ ወጥተው ወደቤታቸው ተመለሱ።

ሰፈር ሲደርሱ ብዙዎቹ እናቶች በየአካባቢያቸው ሰብሰብ ብለው ያወራሉ። እቤት ሲገቡ የበላይሁን እናት ጥቂት ተረጋግተው አገኟቸው።

"ስርጉቴ በላይ ደህና ነኝ ብሎ ደወለልኝ። እንዲያው ምን ሰማሽ?" አሏቸው።

"ጎሽ እንኳል ደወለ፤ እኔ እንኳን ምንም አልሰማሁም። ማንም ስለምንም የሚያውቅ አይመስልም" አሏቸው።

ሚሚ በሰዓቱ ከሥራ ተመለሰች። "አልመጡም?" አለች ገና ስትገባ። ሮቤል ወንበሩ ላይ ኩርችች ብሎ የእናቱን ጭንቀት የተጋራ ይመስላል።

"ልብስ ልበስ እንጂ ሮቤል" አለችው ሚሚ ሁኔታው አሳዝኗት።

"አልበረደኝም" አላት በአጭሩ።

ምሽቱ የጭንቀት ምሽት ሆነ፤ አንዳቸውም ብቅ አላሉም። ወይዘሮ ስርጉት ወታደሮቹን ባሰቡ ቁጥር ሆዳቸው ይላወሳል፤ እነዚያን የሚገቡበት ያጡ ወጣቶች ሲያስታውሱ ፍሬሕይወትና ቃለአብ

ድቅን ይሉባቸዋል። ሰዓቱ በመሸ ቁጥር ደግሞ ጭንቀታቸው ይጨምራል።

ከተቀመጡበት ተነስተው ወደደጅ ወጡ፤ ሮቤልም ተከተላቸው። ፊታቸውን ወደገብርኤል ቤተክርስቲያን መልሰው የተለመደ መማጸናቸውን ጀመሩ።

"ምነው ወላዲተ አምላክ የልጅን ነገር ስታውቂው! እባክሽን እናቴ ጭንቁን ተመልከች፡ ልፋቴንና ድካሜን አስተውይ..."

"ስርጉት" አሉ የበላይሁን እናት

"እመት" አሉ የፍሬሕይውት እናት ጸሎታቸውን አቋርጠው።

"ቃለአብ ደውሎአል" አሉ የበላይሁን እናት ድምጻቸውን ዝቅ አድርገው።

"ተመስገን! ተመስገን..." አሉ ወይዘሮ ስርጉት መሬት በግንባራቸው ተደፍተው።

"እንግዲህ አንድ ምጥ ቀረ፤ ለርሷም እመቤቴ ታውቃለች ቤት ግቢ" አሉ የበላይሁን እናት።

"የእውነታቸውን ነው፤ እደጅ በመሆን ምን ታተርፊያለሽ። ደግሞ ምንም አትሆንም ጓደኞቿ ጋ ገብታ ነው የሚሆነው" አለች ሚሚ እናቷን ለማረጋጋት።

ጊዜው መሸ፤ ወደ ሌሊት እየተቃረበ ነው። ፍሬሕይወት ግን አልመጣችም፤ የእናቷ ምጥም እንደቀጠለ ነው። ሚሚና ሮቤል እንዲተኙ ለማድረግ እርሳቸውም አልጋቸው ላይ ወጡ። እንቅልፍ እንዲወስዳቸው መሞከር ዘበት ነው። እንዴት አድርገው እንቅልፍ ሊያስቡ ይችላሉ? አሳቢያቸውና የመጀመሪያ ልጃቸው ፍሬሕይወት የወደቀችበትን ሳያውቁ እንቅልፍ እንዴት ሊወስዳቸው ይችላል?

እንደተንቆራጠጡና እንደተንበረከኩ ሌሊቱ ሊነጋ ተቃረበ። ወይዘሮ ስርጉት ተኩስና ቅልጥ ያለ ጩኸት ሰሙ፤ ተፈናጥረው በሩን ከፈቱና ወጡ። በዚያው ቅጽበትም የነበላይሁን ቤትም ተከፈተ፤ የበላይሁን አባት ነበሩ።

"በይ እንዳትወጭ" አሉ የበላይሁን አባት።

"ለሁሉም ነገር መረጋጋት ያስፈልጋል፤ እንዲያው ምን እንደሆነ ሳይታወቅ ..." የበላይሁን አባት የጀመሩትን ሳይጨርሱት ተኩስና ጩኸቱ ተከታተለ። የበለጠ መደናገጥ ሆነ።

ከንጋቱ አስራአንድ ሰዓት ተኩሉ አልፏል፤ ተኩሱ ራቅ እያለ የሄደ መሰለ። ጩኸቱ ግን እንደቀጠለ ነው።

የፍሬሕይወት እናት "ወንድምሽን ጠብቂው" አሉና ሚሚ በሩን እንድትዘጋ ነግረዋት ወጡ። ሚሚ ነጠላቸውን ይዛ እንዳይሄዱ ለማድረግ ያደረገችው ጥረት እንዳልተሳካላት ስታውቅ በሩን ዘግታ ሮቤልን ማባበል ያዘች። የነበላይሁን በር ሲከፈት ስትሰማ አባቱ መሆናቸውን አሰበችና ጥቂት ተረጋጋች።

ወይዘሮ ስርጉት ጩኸቱና ግርግሩ ወደተበራከተበት ሄዱ፤ በርካታ ሰዎች ወጥተው አካባቢውን ሞልተውታል፤ እዚህም እዚያም ቤት ዋይታ ሆኖአል። በሰዎቹ መሀል አልፈው ወደውስጥ ሲዘልቁ ሁለት ወጣቶች ወድቀው ተመለከቱ፡ ወንድማማቾች ናቸው። "እናታችሁ ዝርግት ትበል" አሉ ደረታቸውን እየደለቁ። ሁሉ ሰው በድንጋጤ በድን የሆነ፤ እንባውም የደረቀበት ይመስላል። እናቶች መሬቱ ላይ ይንከባለላሉ።

የበርካታ ቤቶች ደጃፎች የልጆች አስከሬን ወድቆባቸዋል። በተለይም የአንድ ቤተሰብ ሶስት ልጆች ተገድለው ከቤታቸው አቅራቢያ ተጥለዋል። የልጆቹ ወላጆች ራሳቸውን አያውቁም፤ አእምሮአቸውን ስተው እብድ ብለዋል። ሰዉ የሚያደርገው ጠፍቶት በማለዳው ብርድ ውስጥ ከወዲያ ወዲህ ይንገዋለላል።

“ኀበዝ አንስተን ወደየቤት አናስገባም? እጣችን ይሄ ከሆነ” አሉ አንድ ሰው።

“ማንሳት ተከልክሏል” አሉ ደግሞ ሌላ ሰው።

ወደሰማይ የተተኮሱ ሁለት ጥይቶች ሰውን ከገባበት ድንዛዜ አወጡት። “ተበተኑ” አለ ጥይቱን የተኮሰው ወታደር። በርከት ያሉ ወታደሮችም ተከታትለው ደረሱ።

የልጆቹን ወላጆች ወታደሮቹ እየገፈታተሩ ወደየቤታቸው አስገቧቸው፤ የልጆቻቸውን አስከሬን በራቸው ላይ ትተው።

ወይዘሮ ስርጉት የተፈጠሩበትን ቀን እየረገሙ ፤ እንባቸው ያለማቋረጥ በጉንጮቻቸው ላይ እየወረደ፤ ሰውነታቸው እየራደ ወደሰፈራቸው ተመለሱ።

የፍሬሕይወት እናት ከሌሎቹ እናቶች ተቀላቀሉ። ፍሬሕይወት በቀስታ እየተራመደች ወደተሰበሰቡት እናቶች ተጠጋች፤ደንግጣለች፤ ድንጋጤዋ የእግሯን ህመም አስረስቷት እርምጃዋን ፈጠን አደረገችው፡፡ እናቷን ከሴቶቹ መሃል ለየቻቸው። እርሳቸውም ወዲያውኑ አዩአትና ወደእርሷ መጡ፡፡ ዐይኖቻቸውን ማመን ያቃታቸው ይመስላሉ "እውነት ነው? ተርፈሽ መጣሽ?..." እያሉ አቀፏት፡፡

ለፍሬሕይወት እናቷ ቀስ በቀስ መርዶውን ሁሉ ነገሯት፡፡ ከትናንትናው ግርግር አመለጥን ብለው እየሮጡ ወደየቤታቸው የገቡትን እያነቁ በየቤታቸው በር ላይ ነበር የገደሏቸው፡፡ የሞቱት ወጣቶች ቁጥር ዘገነናት! እልህ፤ ንዴትና ቁጭት ደሟን ሲያመሩት ተሰማት፡፡

ከነፍሬሕይወት ሰፈር ያለቁት ወጣቶች ሁሉ አብሮ አደጎቿ ናቸው፡፡ ሀዘኑ የመረረ ሆነ፡፡ ከሰዓት በኋላ በአስር ሰዓት የካ ሚካኤል ለወጣቶቹ ቀብር በተሰበሰበ ሕዝብ ተጥለቀለቀ፡፡ እዚህም እዚያም ቀብር ሆነ፡፡ ያውም የወጣት ቀብር! እናቶች ደረታቸው እስኪቆስል ደቁት ልቅሶአቸው እጅግ መረረ። በአንድ አካባቢ

ብቻ አስር አዳዲስ የቀብር ቁልሎች ተደረደሩ፡፡ ማንም ሳያስተባብረው ሀዘንና ምሬት የፈጠረው የተቃውሞ ሰልፍ ተጀመረ፡፡ ወጣቶቹ መፈክሩን ያንበለብሉታል እናቶች እንባቸውን እያዘሩ ይቀበላሉ፡፡ እንደእናቶች አይብዙ እንጂ አባቶችም ሰልፉ ውስጥ ነበሩ፡፡

* * * *

ቅዱስ ከፍሬሕይወት ጋር ከተለያየ በኋላ ሌሎች የሚፈጽማቸው ተግባራት ነበሩት፤ ወደዚያ ከመሄዱ በፊት ግን ልብሱን መቀየር አለበት፤ እናም የግዴታ ወደቤት መግባት ያስፈልገዋል። አጋጣሚው መልካም ነበር፤ ምንም ሳትቆይ ዘጠኝ ቁጥር አውቶቡስ ባዶዋን እየከነፈች መጣችለትና ጥልቅ አለ።

የጥግ ወንበር ይዞ ተቀመጠና በአውቶቡሱ መስታወት ውጭውን ማስተዋል ያዘ። መንገዱ ጭር ብሏል፤ ወዲያና ወዲህ የሚሉ አንዳንድ ሰዎች ቢታዩም ትላልቅ ሰዎች ናቸው። ወጣቱን የትናንትናው የሜይ ዴይ ሰላማዊ ሰልፍ ጉዳት ያስደነገጠው ይመስላል፤ በመንገዱ ላይ ይተራመስ የነበረ ወጣት አሁን በፍለጋ ነው ማየት የሚቻለው።

"እንዴት ያስጠላል?" አለ ቅዱስ ለራሱ። ከአውቶቡስ ባይወርድ ወደደ፤ ግን የት ሊሄድ? ምን ምርጫ አለውና! ቅዱስና የአዲስ አበባ መንገዶች እጅግ በጣም ቢተዋወቁም ለነዋሪዎቿ ግን ባይተዋር ነው። አዲስ አበባ ውስጥ ከአንድ ዓመት በላይ ኖሯል፤ የቀበሌም መታወቂያ አለው፤ በአካባቢው ሲያልፍ ከማየት በስተቀር የቀበሌውን ውስጥ ግን አይቶት አያውቅም፤ ከቀበሌው አመራር አባላት ውስጥ አንዳቸውንም አያውቃቸውም።

"አሁን አንድ ነገር ብሆን ለእናቴ ማን ይነግራታል?" አለና ራሱን ጠየቀ።

ቅዱስ ተወልዶ ያደገው ጎሐጽዮን ነው። እንደአብዛኛው ቤተሰብ ሁሉ በወንዱ ፍላጎት ላይ ተመስርቶ ወላጆቻቸው በፈቀዱት ጋብቻ የተጣመሩ እናትና አባቱ ብዙ ዓመታት አብረው ኖረዋል። አባትና እናቱ በዕድሜ የሚመጣጠኑ አልነበሩም። ሁልጊዜም ያገርመዋል፤ ባልና ሚስት ሳይሆን አባትና ልጅ ይመስሉት

ነበር። ገና ልጅ ሳለ ነበር እንዴት ሊጋቡ እንደቻሉ እናቱን ጠየቃቸው።

"አባትህ ሲጠልፉኝ ገና የአስራ ሶስት ዓመት ልጅ ነበርኩ፤ ቤተሰቦቼም አላዳኑኝም፤ አባቴ ለሚሆን ሰው ሚስት እንድሆን ፈቀዱ" አሉት። አባቱ "ማንአለብኝ" ያሉ የባለርስት ልጅ፣ የተፈሩ ሰው እንደነበሩና የእናቱም ቤተሰቦች የሰውየውን ማንአለብኝ ባይነት ፈርተውና የቤተሰቡን ሀብት ተመልክተው ይሁን ብለው እንደ አካባቢው ወግና ስርዓት ልጃቸው ሚስት እንድትሆን መፍቀዳቸውን ነገሩት።

የሚያደርጉት ነገር ሁሉ ቅዱስን እያበሳጨው፤ በልጅነት አእምሮው ውስጥ እያንዳንዱን ድርጊታቸውን እየቀረፀ በማደጉ ለአባቱ ይህን ሁሉ መብት የሰጣቸውን ስርዓት በጣም ይጠላው ነበር። ለአባቱና ለስርዓቱ ያለውን ጥላቻ ዋጥ አድርጎ ቅዱስ ትምህርቱን በብርታት ተማረ፤ አንድ ቀን እናቱን ከዚያ ስቃይ ሊያወጣቸው እንደሚችል እያሰበ ለሊትና ቀን ይተጋ ነበር። አስረኛ ክፍል ሲደርስ ግን ትምህርቱን ማቋረጥ ነበረበት፤ የዕድገት በሕብረት የዕውቀትና የሥራ ዘመቻ በመታወጁ ምክንያት። ዘመቻው ግን ሩቅ አልወሰደውም እዚያው ጎሐጽዮን ተመደበ።

አባቱ ርስቱን በሙሉ ሸጠው ጥቂት ሲቀር ነበር መሬት ላራሹ የታወጀው። "ለማንም ጭሰኛ ከሚሰጥ እንኳን ሸጥኩት" አሉ አባቱ።

ዘመቻው ቅዱስን ከብዙ ወጣቶች አስተዋወቀው፤ ለማንበብና ለመወያየት ዕድል ከፈተለት። የፖለቲካ ንባቡንና ውይይቱን በቀጠለ ቁጥር ለስርዓቱ የነበረውን ጥላቻ አበረታበት። ለውጥን ናፈቀ፤ እናቱና እናቱን የመሰሉ ሰዎች ሁሉ የነጻነት አየር አግኝተው ጥቂት እፎይ እንዲሉ ተመኘ። በመሬት ከበርቴና በጭሰኛ መሀል ያለው ግንኙነት እንዲቀርና ሁሉም ሠርቶና ደክሞ በግንባሩ ላብ እንዲኖር ናፈቀ፡፡ እናም ትግሉ ውስጥ ሲገባ አላቅማማም። ለለውጥ የሰላ አእምሮውን ለኢሕአፓ የፖለቲካ መስመር አስገዛው፤ ቀንደኛ ከሚባሉት ፖለቲከኞች አንዱ ሆነ፡፡

ከአዲስ አበባ የመጡት ዘማቾች ወደየቤታቸው ሲመለሱ እርሱ ግን እዚያው ሆኖ የፖለቲካ ሥራውን እንዲመራ ተመቻቸ።

ቅዱስ የዘመቻ ሥራውን በማቆሙና በእያንዳንዱ የፖለቲካ እንቅስቃሴ ውስጥ የማይጠፋ መሆኑም ጭምር የሁሉም ዐይን እንዲያርፍበት አደረገው። በየአጋጣሚው ሁሉ መታሰር ተደጋገመበት፤ እናም ከአካባቢው ራቅ ብሎ መሥራት በመታመኑ ወደአዲስ አበባ እንዲመጣ ተወሰነ። እናቱን ትቶ መምጣቱ ግድ ሆነ፤ የትግሉ ጊዜ እንዲያጥርና እናቱ ለጥቂት ጊዜም ቢሆን እፎይ ብለው፣ ተደስተው እንዲኖሩ እየተመኘ ወደስደት ኑሮ ገባ። በተቻለው አቅም ሁሉ ለእናቱ ደህንነቱን ለመግለጽ ይሞክራል፤ አንዳንዴ ግን አይሳካለትም። ሰሞኑን እንደምንም ብሎ ለእናቱ መላክ እንዳለበት አሰበ።

ፒያሳ ብሪቲሽ ካውንስል አጠገብ መውረድ ሲገባው በሀሳብ ተመስጦ አለፈና መሀል አራዳ ደርሶ አንድ ፌርማታ በእግሩ ተመለሰ። ሁሌም እናቱን ሲያስታውስ እንደሚሆነው መንፈሱ ታወከበት፤ እንዲህ አይነት ስሜት ውስጥ ሲገባ ሁሉንም ነገር እርግፍ አድርጎ ወደእናቱ መመለስ ያምረዋል።

ቁልቁል ወደወንዙ አቅጣጫ በሚያስገቡት መንገዶች በአንደኛው ታጠፈና ፈጠን ፈጠን እያለ ወረደ። እዚያ አካባቢ ሲደርስ መቼም አዲስ አበባ፤ ለዚያውም የከተማ እምብርት በሚባለው ፒያሳ ውስጥ መሆኑን ይጠራጠራል። ሾልክልክ ያሉ መንገዶችና የተሸጎጡት ቤቶች ይገርሙታል፤ ቀበሌው እነዚያን ቤቶች ማወቁ ያጠራጥረዋል። እርሱ የሚገባበት ቤት ትልቅ ነው፤ ለዚያውም ፎቅ፤ የውጭውን የብረት መዝጊያ የሚከፍትበት ቁልፍ ስላለው ማንኳኳት አያስፈልገውም። በቀስታ ከፍቶ ገባ፤ ወደትልቁ ቤት የሚያስገባውን ደረጃ ወደቀኝ ትቶ በስተግራ በኩል አጠፍ አለና በሌላ ደረጃ ቁልቁል ወረደ። ምድር ቤት ውስጥ ነው የቅዱስ ክፍል፤ የቤቱን በር በጥንቃቄ ከፍቶ ገባ።
ከላውንደሪ ቤት ያወጣውን ሙሉ ልብስ ለበሰና እየተጣደፈ ተመልሶ ወጣ። ተከታታይ ሶስት ቀጠሮዎች አሉት።

* * * *

ፍሬሕይወትና ቅዱስ በቀጠሮአቸው ሰዓት ተገናኙ፤ አለባበሱን አደነቀችለት፡፡ የሆዳቸውን በሆዳቸው አድርገው ጥሩ መልበስ ነበረባቸውና ሁለቱም የተቻላቸውን አድርገዋል፡፡ የቅዱስ የመጀመሪያ ጥያቄ "ሠፈር እንዴት ነው?" የሚል ነበር። የሆነውን ሁሉ ነገረችው፡፡ ከሁሉም በላይ ሶስት ልጆቻቸው የሞቱባቸው ወላጆች ነገር አሰቃቂ ነበር፡፡ እናትየው ሙሉ በሙሉ አእምሯቸውን ስተዋል አባትየውም ቢሆኑ ከሴትዮዋ ብዙም አይሻሉም፡፡

መለዋወጥ የነበረባቸውን መረጃ በፍጥነት ተለዋወጡ፤ ሊፈጽሟቸው ስለሚገቡ ሥራዎችም አቅደው፤ ከመቼውም ጊዜ በላይ መጠንቀቅ እንደሚያስፈልግ ተነጋግረው ጨረሱ።

"እኔ ዛሬም ብቻዬን ሰላሴ ጫካ ማደሬ አይቀርም" አለ ቅዱስ ሊለያዩ ሲሉ።

"እንዴ! ለምን እኛ ቤት አታድርም?" አለችው ፍሬ ምንም ሳታመነታ፡፡ እሱም ተስማማና ወደ አመሻሽ ላይ እንደገና ሊገናኙ ተቀጣጠሩ፡፡

ወደቤት ስትመለስ ወንድሟን ቃለአብን ስላየችው ደስ አላት፤ "ዛሬ ክፍልህን እፈልጋታለሁ" አለችው ገና ስታገኘው፡፡ ከግድ ቤቱ አጠገብ ወንድሟ የሠራትና መኝታ ቤቱ ያደረጋትን ትንሽ ግን ንፁህ ክፍል እንድትጠቀምባት ያለምንም ጥያቄ ተስማማላት፡፡ መቼም ቤታቸው ውስጥ የፖለቲካ መስመር ልዩነት ያለመኖሩ ከምንም ነገር በላይ የሚያስደስታት ጉዳይ ነው። ቤቱን ለቅዱስ አመቻቸችለትና የተቀጣጠሩበት ቦታ ሄዳ አመጣችው፡፡ በተሻለ ሁኔታ ለማደር በመቻሉ ደስ አላት፡፡

ፍሬሕይወት ሌሊቱን ብዙም እንቅልፍ አልወሰዳትም፤ ማንበብም አልሆነላትም ፤ ኮሽ በለ ቁጥር ስትደነግጥ፣ ከሀሳቧ ጋር ስትጫወት፣ ሌሊቱ ተጋመሰ፡፡ ሊነጋጋ ሲል እንቅልፍ ጥሏት ኖሮ እንድትቀሰቅሳት የሞላቻት ሰዓት ስትጮህ በድንጋጤ ባነነች፡፡ በአስራ አንድ ሰዓት ተነስታ በቀስታ ከመኝታ ቤቷ ወጣችና የጓሮውን በር ከፈተች፤ አካባቢውን ቃኘት አደረገችና ቅዱስ የተኛበትን ክፍል

መዝጊያ አንኳኳች፡፡ ቅዱስ ዝግጁ ነበር ወዲያውኑ በሩን ከፈተና ወጣ፡፡

"ግን ሌሊት አይሆንብህም?" አለችው ጨለማው ገና አለመገፈፉን ስትመለከት።

"ግዴለሽም!" አላትና ወጣ፡፡ የውጭውን በር ዘግታ ስትመለስ ቅዱስን ክፉ ነገር እንዳያጋጥመው ተመኘችለት፡፡

ኢያደር ሁኔታው እየከፋ ሄደ፡፡ እስርና ግድያው ተበራከተ፤ በዚያው መጠንም በየመንገዱ የሚገደሉት የመንግስት ሰዎች ቁጥር እየጨመረ መጣ፡፡ የቅስቀሳና ፕሮፖጋንዳው ሥራ እየተጠናከረ በሕቡዕ የሚታገለው ፓርቲ የወጣት ክንፍ ከምንጊዜውም የበለጠ የሞት ሽረት ትግሉን ቀጠለ፡፡

1969 ዓ.ም ትግሉ ይበልጥ ምርር ክርር አለ፡፡ እነፍሬሕይወትም ያለመታከት ይባክናሉ፡፡ ትምህርት ቤቶች ቢከፈቱም ትምህርት ግን እንደወትሮው ሊቀጥል አልቻለም፡፡ ይልቁንም ት/ቤቶች የትግል ሜዳ ሆኑ፡፡ ብዙም ሳይቆይ "ትምህርት ከድል በኋላ" የሚለው መርህ ለብዙዎች ተዳረሰና አብዛኛው ተማሪ ትምህርቱን አቋረጠ፡፡

በሕቡዕ የሚታገለው ፓርቲ ራሱን ይፋ ለማድረግ ዝግጅቱ በየአቅጣጫው ተጧጡፏል፡፡ አባላት ሁሉ የዚህ ዝግጅት አካል ናቸውና ከመቼውም የበለጠ ተወጣጥረዋል፡፡ በመጨረሻ ያች እለት ደረሰችና የአዲስ አበባ ከተማ በፓርቲው አርማና በራሪ ወረቀቶች አሸበረቀ አደረች፡፡ የኤሌክትሪክ ገመዶች በትናንሾቹ የፓርቲው አርማዎች ተሞልተው የክብረበዓል ባንዲራ መሰሉ፡፡ የቀበሌ መስተዳድርና ፖሊስ ጣቢያዎች ሳይቀሩ በተበተኑ ወረቀቶች ተዳረሱ፡፡ የአጥሮቻቸው ግንቦችና የቤቶች ግድግዳዎች በቀይ ቀለም በተፃፉ መፈክሮች አሸበረቁ፡፡

"ኢሕአፓ ያቸንፋል!" "ሞት ለፋሽስቶች!" የሚሉት መፈክሮች የአላፊ አግዳሚውን ዓይኖች ማረኩ፡፡

የፖለቲካ ውጥረቱ መንግሥትን ፋታ ነሳው። ውጥረቱን ለማስታገስ ማሰነ። ያልተጠበቁ የቤት ለቤት አሰሳዎች በተደጋጋሚ ተካሄዱ። ስጋቱ የጋራ እየሆነ መጣ። እንቅስቃሴዎች የበለጠ ጥንቃቄ የተሞላባቸው ሆኑ። ፍሬና አንተነህ መገናኘት የማይችሉባቸው ሁኔታዎች ተፈጠሩ። እያደር ሁኔታዎች እየተባባሱ ይሄዳሉ። ከየመንገዱ ተይዞ መታሰር፣ በመኪናዎች ሆነው በከተማው ውስጥ በሚዞሩ ታጣቂዎች መገደል በተለይም የወጣቱ የዕለት ተዕለት ገጠመኝ ሆነ። በዚያው መጠን በሕቡዕ በሚታገለው ፓርቲ የሚመቱት የመንግሥት ኃይሎች ቁጥርም ተበራከተ። በነጻነት መንቀሳቀስ ትዝታ ብቻ ሆነ። የድርጅቱ የፕሮፓጋንዳና ቅስቀሳ ሥራ እየረቀቀና እየጠነከረ መጣ።

ፍሬሕይወት አንተነህን ሳታየው አራት ቀናት አለፉ፤ "ዛሬስ ሳላየው በፍጹም አላድርም" አለች ለራሷ ከአንድ ቀጠሮ ወደቤቷ ስትመለስ። መንገድ ላይ ስልክ ደወለችለት፤ ስልኩን ያነሳው ራሱ ነው፤ ደስ አላት።

"እንኳን ደወልሽልኝ" አላት ገና ድምጿን ሲሰማ። ወዲያውኑ መገናኘታቸው እንደሚያስፈልግ ነገራት። የተገናኙት መናኸሪያ ሆቴል አጠገብ ነው። አንተነህ የተረጋጋ ቢመስልም ዓይኖቹ ግን ከወትሮው የበለጠ ንቁ ናቸው። "ዛሬ ማታ አሰሳ ይኖራል" አላት እቅፍ አድርጎ እየሳማት። አብረው ሊቆዩ እንደማይችሉ ነገራት። እርሷም መረጃውን በተቻላት መጠን ለሁሉም ማዳረስ ነበረባት። እስከ ገብርኤል መሳለሚያ ድረስ አንገቷን እንዳቀፏት አብረው ሄዱ። ልቧን ፍርሀት ሲሰረስረው ተሰማት ዐይኖቹን እያየች ፍዝዝ አደረጋት። ሁኔታዋ እርሱንም የረበሸው መሰላት።

"በጣም ቀፎኛል የዛሬን ማታ አብረን ብንሆን እንዴት ጥሩ ነበር" አለችው።

"ፍርዬ እኔም ደስ ይለኝ ነበር፤ ግን ብዙ ሥራ አለ፤ መረጃው ለብዙ ጓዶች መድረስ አለበት። ሁኔታዎች ከተስተካከሉ እንደገና እንገናኛለን። ልክ አንድ ሰዓት ተኩል ላይ የተለመደው ቦታ እንገናኝ። ከሰዓቱ ግን በአንድ ደቂቃም ቢሆን መዘግየት

አይቻልም። ሻርፕ በሰዓቱ ካልተገናኘን ወዲያውኑ ወደቤት ተመለሽ፤ ምንም አታስቢ" አላት። ድምጹ ግን የወትሮው አልነበረም።

ምንም ልትለው አልቻለችም። ደግሞም የጥንካሬያቸው መፈተኛ ወቅት አሁን ነው። ከፍቅር በላይ የሆነው ዓላማ መቅደም አለበት። በዚያችው ደቂቃ ብዙዎች የትግል ጓዶች በተመሳሳይ ሁኔታ ውስጥ ናቸው።

"በሰላም እንደምንገናኝ እምነቴ ነው!" አለችው ሲለያዩ።

"አይዞን!" አላትና ሄደ። ከቀኑ አስራ አንድ ሰዓት ሆኗል። ፍሬሕይወትም መረጃውን ለሁሉም እንዲደርስ የበኩሏን ለማድረግ ተጣደፈች።

ወደአመሻሹ ላይ ደመናው በሰማዩ ላይ ተንጠልጥሎ የበልግ ዝናብ ሊጥል ማካፋት ጀመረ። ማድረግ ያለባትን ሁሉ አድርጋ ከአንተነህ ጋር ወደምትገናኝበት ቦታ ሄደች። ልክ በሰዓቱ ደረሰችና አካባቢውን ቃኘች አደረገችው። አንተነህ አልመጣም፤ ልትጠብቀውም እንደማትችል ታውቃለች።

ካፊያው አላቋረጠም። ሸፍ ሸፍ በሚለው ዝናብ የጨፈገገው ምሽት በጣም ያስጠላል፤ አንዳች የጭንቀት መንፈስ አየሩን ሁሉ በክሎታል። ሁሉ ነገር ቅፍፍ ያለ ነው። በአላፊ አግዳሚው ላይ ዐይኖቻቸውን የሚያጉረጠርጡት ወታደሮች በጣም ያስፈራሉ። ሰፈር ስትደርስ ለሁለት ሰዓት ሩብ ጉዳይ ሆኗል። ወደቤት ልትገባ ስትል በላይሁን ትዝ አላትና ወደእነርሱ ቤት ሄደች። በላይሁን ቤት አልነበረም። የበላይሁን እናትም ተጨንቀዋል።

"እንደምን አመሹ እማማ" አለቻቸው በሩን ገባ እንዳለች።

"እኔማ ምን እሆናለሁ" አሏት ፍርሃት የጨመደደውን ፊታቸውን እያሻሹ።

"በስንት ሰዓት ነው የሄደው?" አለች ደግሞ።

"ኧረ እሱስ ቅርብ ጊዜ ነው። ካልመጣሁ አትስጊ ብሎኝ ነው የሄደው" አሉ ከተቀመጡበት ተነስተው እየተንቆራጠጡ "ደግሞ ቢመጡ እንዳትደናገጭ" ማለቱ ነው የገረመኝ፤ አባትየውስ የእርሱው ቢጤ አይደል ተቆጥቶ እንደማስቀረት ገንዘብ ሰጥቶ ሸኘው፤ እኔማ ምን አቅም አለኝ" አሉ በምሬት።

ማስተዛዘኛ ቃላት አልነበራትምና በዝምታ ወደቤቷ ገባች። ቤትም ያው ነው። ቤቱ አንዳች አዚም የያዘው ይመስላል። እና ሆኗል፤ ሮቤልን ብቻውን ኩርችች ብሎ ስተታየው አሳዘናት። ታናሽ ወንድሟ ቃለአብም ሆነ ሚሚ እቤት የሉም። ወደጓዳ ስትገባ እናቷ ይንጎዳጎዳሉ።

"ምን እያደረግሽ ነው እማ?" አለቻቸው።

"ጥቂት ሰወር ቢል ብዬ ነዋ" አሏት በትልቅ ላስቲክ የሞላውን ነገር እያሳዩአት።

"ምንድነው እሱ እማ?" አለች ተገርማ።

"ምኑን አውቄው? ብቻ ስታገላብጡት የምትውሉት ወረቀታወረቀት ነው። ድንገት ከመጡ..." አሏት ቆም ብለው።

"እማ ሙች ጥንቃቄሽ በጣም አሪፍ ነው፤ ግን እሱ ሁሉ ምንም የለውም አትስጊ የትምህርት ወረቀቶች ናቸው። ግን ምን ትዝ እንዳለኝ ልንገርሽ? የማክሲም ጎርኪ "እናት" ድቅን አለችብኝ"

"ደግሞ ማክሲ የትኛው ልጅ ነው?" አሏት ቀበል አድርገው።

"ማክሲም ጎርኪ የዚህ አገር ልጅ አይደለም። የሩሲያ ደራሲ ነው። ትቆጫለሽ ብዬ ነው እንጂ ያን እለት ምባድ የተቃጠለብኝ የእርሱን መጽሐፍ ሳነብ ነበር። ባለታሪኳ እናት መስጣኝ ነበር እንጀራ መጋገሬን ረስቼ እንደዛ የሆነብኝ። ቆይ አንድ ቀን አነብልሻለሁ።"

"እስኪ ዛሬን ተርፋችሁ እደሩና እኔንም አንድኛውን አብራችሁ አሳብዳችሁ ታሳርፉኛላችሁ" አሏት በትዝብት ሲስሟት ቆይተው።

"ምንም አይመጣም አትስጊ" አለች ፍሬሕይወት፡ ውስጧ ግን ስጋት ገብቷል።

ወደስድስት ሰዓት አካባቢ ዝናቡ በድንብ መዝነብ ጀመረ። አልጋዋ ላይ ተጋድማ ዐይኖቿን ጣሪያው ላይ ሰቅላ ብዙ ቆየች። ጆሮዎቿ ግን በዝናቡ ውስጥ የበርና የአጥር ኳኳታ ለማዳመጥ ቀጥ ብለዋል። "አሁን በዚህ ዝናብ እንዴት ይመጣሉ ብዬ ነው?" በማለት ራሷን ጠየቀችና ዘና ብላ ተኛች።

ጥቂት ቆይቶ ዝናቡ እየቀነሰ ሄደ። ካፊያው ግን አሁንም አላበቃም። ድንገት የጥይት ድምጽ ሰማች። ተፈናጥራ ከአልጋዋ ላይ ወረደች። ተኩሱ ተደጋገመ አቅጣጫውን ለመለየት ቆመች ወደአቧሬ ይመስላል። ትንሹ ወንድሟ ሮቤል ከተኛበት ተነስቶ በድንጋጤ የሚገባበት ጠፍቶታል። እናቷ ክፍሉ መሀል ቆመዋል። ሮቤልን ለማረጋጋት ሞከረችና ወደውስጥ እንዲገባ አደረገች፡ ተኩሱ እንደገና ተንጣጣ፡ በሩን ልትከፍት አሰበ ግና አንድ ጊዜ ስትራመድ እናቷ ጥርቅም አድርገው ያዟትና

"እዚሁ ሲመጡ ትደርሽበታለሽ" አሏት በቁጣ።

ልቧ በፍጹም ሊያርፍ አልቻለም። " እማ! ምናለ ብቅ ብዬ አቅጣጫውን ባዳምጥ?" አለች በማስተዛዘን።

"ምኑን ነው የምታዳምጭው? እዚያ ያሉት አነሱና አንቺም ትጨመሪልኝ?" አሉ እንድቀመጥ ገፋ አድርገዋት። "ወይኔ ልጆቼ ዛሬስ የመጨረሻ ሳይሆን አይቀርም" አሉና እንባቸው በመንታ መውረድ ጀመረ። ወለሉ ላይ ተንበረከኩ፡ ደግሞ አቅጣጫቸውን ወደገብርኤል ቤተክርስቲያን አስተካከሉና "አንተ የግቢው ገብርኤል..." እያሉ መማፀን ጀመሩ።

ቃለአብ እንደተለመደው ጓደኛው ዘንድ እንደሚሄድ ተናግሮ ወጥቷል። ሚሚ ጠዋት ወደሥራ ስትሄድ "አክስቴ ጋ ነኝ" ብላ ነው የወጣችው። አክስታቸው ለሚሚ ለየት ያለ ፍቅር ስላላት አብዛኛውን ጊዜ እርሷ ዘንድ እንድትሆን ትፈልጋለች። ወይዘሮ ስርጉትም

እህታቸው መካን በመሆኗ ይህንን ጥያቄዋን መቃወም በፍጹም አይፈልጉም። ባይሆን ሚሚ አክስቷ ጋ ለማደር ተናግራ በሄደች ቁጥር እዚያ ስለማደሯ እርግጠኛ አይደሉም። ያም ሆነ ይህ ለሚሚ ይህ ሁኔታ ተመችቷት በነጻነት እንድትንቀሳቀስ አድርጓታል።

ጋብ ብሎ የነበረው ተኩስ እንደገና ቀጠለ፡፡ ድምጹ ደግሞ እየጎላና እየቀረበ የሚሄድ ይመስላል፡፡ ሮቤል እየሮጠ እናቱና ፍሬሕይወት ወዳሉበት መጣ፡፡ የከባድ መሳሪያ ድምጽ ተከተለ፡፡ እናቷ ሮቤልን ወለሉ ላይ እንዲተኛ አደረጉት፡፡ ተኩሱ ለረጅም ሰዓታት ቀጠለ በፍጹም የሚያበቃ አልመሰለም።

አምስት ሰዓት አካባቢ ሲሆን ምልልሱ አቆመና አልፎ አልፎ የሚሰማው የተኩስ ድምጽ ብቻ ቀጠለ፡፡ ፍሬሕይወትና እናቷ እንቅልፍ የሚባል ሊወስዳቸው አልቻለም፤ ሌሊቱ መንጋቱን መጠበቅ ብቻ ሆነ፡፡ ሊነጋጋ ሲል የውጭው በር በኃይል ተመታ፡፡ ተፈናጥራ ከአልጋዋ ወረደችና የቤቱን መዝጊያ ከፍታ ወጣች፡፡ እናቷ ከኋላዋ ጎትተው መለሷትና እርሳቸው የውጭውን በር ከፈቱ፡፡ ታጣቂዎቹ እናቷ ገፈታትረው ወደውስጥ ገቡ፡፡ የቀበሌው አብዮት ጥበቃዎች አብረዋቸው አሉ።

እያንዳንዱ እንቅስቃሴያቸው በሰው ውስጥ ፍርሃት ይለቃል፡፡ "መታወቂያ" አላት አንደኛው ፍሬሕይወትን ፡፡ መለስ ብላ ደብተር አነሳችና ከውስጡ መታወቂያዋን አውጥታ ሰጠችው፡፡ በአካባቢው እምብዛም እንቅስቃሴ ስለሌላት አብዮት ጥበቃዎቹ አያውቋትም፡፡ መታወቂያዋን መልሶ ወረወረላት፡፡

"ቃልአብስ?" አለ አንደኛው አብዮት ጥበቃ።

"ትናንት እንደሄደ ነው" አሉ እናቷ ፈጠን ብለው።

"የት?" የተቆጣ ይመስላል።

"እትዬ ጋ ልኬው ነው" አሉ ተረጋግተው፤ አብዮት ጥበቃዎቹ ብዙም አላጠበቁም።

ወታደሮቹ በቤት ውስጥ ያለ አንድም ዕቃ አልቀሩቸውም፡፡ ደብተር፣ ልብስ፣ ወንበር፣ አልጋ፣ የምግብ ዕቃ... ምንቅርቅሩን አውጥተው ፈተሹ፡፡ ምንም አላገኙም፡፡

"ትምህርት ትማሪያለሽ?" አሏት ደግሞ አንደኛው።

"አዎን!" አለች ባለማመንታት፡፡ በመጡበት ሁኔታ ተመልሰው ወጡ፡፡

* * * *

ከንጋቱ በአሥር ሰዓት ሁሉም ነገር ጸጥ አለ። እነአንተነህ ህክምና ሊያገኙ ወደሚችሉበት ሲወሰዱ ሌሎቹ ለአስቸኳይ ስብሰባ እንደገና ለመገናኘት ቀጠሮ ያዙ።

በላይሁን ልብሱን መቀየር ነበረበት፤ እቤቱ ግን መሄድ የለበትም። የት ቢሄድ ልብስ ማግኘት እንደሚችል ጥቂት አሰብ አደረገና ወደጓደኛው ቤት ሄደ። የጓደኛው ቤተሰቦች መሀል ያለው የመግባባት ደረጃ ሁልጊዜም ይደንቀዋል፤ ከቤተሰቡ አልፎ መግባባቱ ለጓደኞችም ይተርፋል፤ እዛ ቤት ገብቶ ይህን እፈልጋለሁ ስጡኝ ብሎ መጠየቅ አያስፈልግም፤ ራስን መርዳት ብቻ ነው። "ምንድነው? ለምን?..." ብሎ የሚጠይቅ የለም።

ጓደኛው ቤት እንደደረሰ ወዲያውኑ ወደቁምሳጥኑ ነው የሄደው። የሚለብሰውን ልብስ እየፈለገ እህቱ ሚሮን ትገዛ አለችው፤ ልብሶቹን አጥባና ተኩሳ በጥንቃቄ ነው የምታስቀምጥለት። የመረጠውን ልብስ ይዞ ለመቀየር ልብሶቹን ሲያወላልቅም ሚሮንንና እናቱን፣ ከዛ ደግሞ ፍሬሕይወትን ከሀሳቡ ሊያወጣቸው አልቻለም። አባቱን አስታወሳቸው፤ ድንገት ቢያስፈልግህ ብለው ገንዘብ ሰጥተውት ነበር ትናንት በአስራአንድ ሰዓት የወጣው። ሁልጊዜም ቢሆን የአባቱ ቃላት ከአእምሮው አይጠፉም "አካሄድህ ሁሉ በብልህነት እንጂ በግትርነት አይሁን" ይሉታል።

በላይሁን ትናንት ከቀኑ አሥራአንድ ሰዓት አካባቢ ብዙውን የዕለቱን ሥራውን አከናውኖ ሲጨርስ ስሜቱ ሙሉ አልሆነለትም ነበር። የሆነ ነገር መንፈሱን አጉድሎበት ምን እንደሆነ ለማወቅ ሲሞክር ቆየ።

አስራአንድ ሰዓት ተኩል ላይ ወደቀጠሮ የሄደው የግዱን ነበር። ከቤት ሲወጣ እናቱ በጣም ከፍቷቸው ሲያዩቸው ስሜቱን አባሰበት። የተለመደው ጥያቄያቸው አልቀረለትም "ወዴት ነው የምትሄደው ደግሞ?" ይሉታል በወጣ ቁጥር። እርሱም የተለመደ መልስ አለው። "እዚሁ ነው" ይላቸዋል። ትናንት ግን "ምናልባት ካልመጣሁ አትስጊ" ብሏቸው ነበር የወጣው። ከቤት ሲወጣ ፍሬሕይወትን ሊያገኛት ቢሞክርም አላገኛትም፤ የበለጠ ከፋው።

ቀጠሮው ቦታ የደረሰው በሰዓቱ ነበር፤ በአምስት ደቂቃዎች ውስጥ ሁሉም አባላት አቧሬ በአንደኛው ኮሚቴ አባል ቤት ተገናኙ። በዚህ ስብሰባ ላይ የተገኙት የወጣት ሊጉን አንድ ዞን የሚመሩ ወጣቶች ናቸው፤ የዞን ኮሚቴ ማለት በሊጉ መዋቅር ከላይ ወደታች ሶስተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝ ከፍተኛ አካል ነው፤ በዚህ ኮሚቴ ውስጥ ከሚሠሩት እነዚህ አባላት አብዛኛዎቹ በእውነተኛ ስማቸው አይተዋወቁም። የሚጠራሩት በኮድ ስማቸው ነው።

የዚህ ዞን ሰብሳቢ ዓለም ይባላል፤ ዓለም የአንተነህ የኮድ ስም ነው። አንተነህና በላይሁን በጣም የሚግባቡ ከመሆናቸው የተነሳ የሚጠራሩት በኮድ ስማቸውም ሳይሆን በቅጽል ስማቸው ነው፤ አንተነህ በላይሁንን በቁመቱ የተነሳ "ሰቀላው" ይለዋል በላይሁን ደግሞ አንተነህን "ሳንሱር" እያለ ይጠራዋል። ይህን ስም የሰጠው አንተነህ ሳያጣራ የሚያሳልፈው ነገር ስለሌለው ነው።

ትናንት ሌሊት የተከሰተውን ነገር ሲያስብ ሰውነቱን ዝግንን አደረገው። ስልክ ተደውሎ አደጋ ላይ መሆናቸው ተነግሮአቸው ለመዘጋጀትና ለማምለጥ ምንም ጊዜ ሳያገኙ ነበር ተኩስ የተከፈተባቸው። መከላከል ነበረባቸውና አጸፋውን ተኩስ ከፈቱ፤ የተኩስ ምልልሱ ረዘም ያለ ጊዜ ወሰደ፤ የመንግሥት ኃይል ያን ያህል የመልስ ተኩስ የጠበቀ አይመስልም። በተኩስ ምልልሱ የነበሩበት ቤት ፍርስርሱ ወጥቶ እነበላይሁን ወደተስፋ መቁረጥ ሲጠጉ የወዲያኛው ወገን ተኩስ ቆመ። በተኩሱ ውስጥ የተጎዱት ሦስት ሰዎች ቢሆኑም የሞተ ግን አልነበረም። ከተጎዱት ውስጥ አንደኛው ዓለም (አንተነህ) ነበር፤ ከትከሻው ወረድ ብሎ የመታው ጥይት ሰውነቱ ውስጥ ቀርቷል።

በላይሁን ሀሳቡን ሳይጨርሰው ልብሱን ቀያይሮ ጨረሰና ሰዓቱን ተመለከተ፤ "ሰዓቱ ከመቼው ይደርሳል?" አለ ለራሱ። ልብሱን ቀያይሮ ሲወጣ ልዩ ሰው መሰለ።

"ዛሬስ ሰርግ የምትሄድ ነው የመሰልከው" አለችው የጓደኛው እህት ከመኝታ ቤት ሲወጣ። በቁሙ የሰጠችውን ምግብ ጎራረሰና እየተጣደፈ ወጣ።

* * * *

የማታው ዝናብ አካባቢውን አጨቅይቶታል፡፡ በመንገዶቹ ላይ ብዙም ሰው አይታይም፡፡ አንዳንድ ሰዎች ጋቢያቸውን ለብሰው ከቤተክርስቲያን በእርጋታ ይመለሳሉ አልፎ አልፎ ደግሞ ዝናብ የመታት ፍየል ይመስል ሽምቅቅ ያሉ ወጣቶች ገልመጥ ገልመጥ፣ ጣደፍ ጣደፍ እያሉ ይሄዳሉ፡፡

ከጠዋቱ አንድ ሰዓት አካባቢ ፍሬሕይወት ጋቢዋን እንደለበሰች ርምጃዋን ፈጠን አድርጋ የሌሊቱን የተኩስ አቅጣጫ ተከትላ ወደአቧሬ ሄደች፡፡ የሄደችው በሰፈር ውስጥ ለውስጥ መንገድ ስለሆነ ብዙ ጊዜ አልወሰደባትም፡፡ በየጥጋጥጉ ሰብሰብ ብለው የሚንሾካሾኩ ሴቶች ስትመለከት ደነገጠች፡፡ ጠጋ ብላ ለመጠየቅም ፈለገችና ደግሞ ፈራች፡፡ እንደምንም ብላ ተጠጋችና ከተሰበሰቡት ሴቶች አንዷዋን ጠየቀች፡፡

"ተርፌዋል ብለሽ ነው ቤቱማ ያውልሽ ፍርስርሱ ወጥቷል" አሏት ሴትዮዋ፡፡ ወታደሮቹ በአካባቢው ያንገርብባሉ፡፡ ወደቤቷ ተመለሰች፤ አንተነህን ደውላ ማግኘት እንዳለባት አሰበችና ወደአንድ ሱቅ ጎራ ብላ ሞከረች፡፡ አንተነህ ያለመኖሩ ተነገራት ተጨማሪ ማብራሪያ መጠየቅ እንደሌለባት ታውቃለች። ብትጠይቅም ማንም ምንም እንደማይነግራት የታወቀ ነው፡፡ ሆዷን እንደመቁረጥና ማቅለሽለሽ ተሰማት፡፡

ቤት ስትገባ ቃለአብን አገኘችው፤ ሚሚ ደውላ ደህና መሆኗን መናገሯን ነገራት፡፡ በላይሁን ግን አልተመለሰም፤ የአንተነህም ነገር እጅጉን እያሳሰባት ስለነበር ነፍሷ ጭንቅ አለችባት፡፡ ሁልጊዜም እንዲህ ዓይነት የመጠፋፋት ሁኔታ ሲከሰት ከአንተነህ ጋር